

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی برنامه و سرفصل ————— ل دروس

دوره کارشناسی تربیت دبیر جغرافیا —————

کمیته تخصصی جغرافیا

گروه علوم انسانی

مصوب دویست و نود و سومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

موضوع ۷۳/۱۱/۲۳

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی تربیت دبیر جغرافیا

دوره کارشناسی

گروه : علوم انسانی

کمیته تخصصی: جغرافیا

رشته: تربیت دبیر جغرافیا

شاخه :

دوره: کارشناسی

کدرشته :

شورای عالی برنامه ریزی در دوست و نود و سومین جلسه
مورخ ۱۳۷۳/۱۱/۲۲ براساس طرح دوره کارشناسی تربیت دبیر جغرافیا که
توسط کمیته جغرافیا گروه علوم انسانی شورای عالی برنامه ریزی
تهیه شده و به تأیید این گروه رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل
(مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر میدارد:
ماده (۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی تربیت دبیر جغرافیا از تاریخ تصویب برای کلیه
دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجراست.
الف: دانشگاهها و موسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره میشوند.
ب: موسساتی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و براساس قوانین تاسیس میشوند.
و بنا براین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی میباشند.
ج: موسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل میشوند و باید تابع ضوابط
دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.
ماده (۲) از تاریخ ۱۳۷۳/۱۱/۲۲ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه موسسات در زمینه
کارشناسی تربیت دبیر جغرافیا در همه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی مذکور
در ماده امنسوخ میشوند و دانشگاهها و موسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات میتواند
این دوره را دایره و برنامه جدید را اجرا نمایند.
ماده (۳) مشخصات کلی و برنامه درسی و سرفصل دروس دوره: کارشناسی تربیت دبیر جغرافیا
در سه فصل جهت اجرا به وزارت فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ میشود.
رای صادره دوست و نود و سومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ

درمورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی تربیت دبیر جغرافیا

- (۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی تربیت دبیر جغرافیا
که از طرف گروه علوم انسانی پیشنهاد شده بود با
اکثریت آراء بتصویب رسید.
- (۲) برنامه آموزشی دوره کارشناسی تربیت دبیر جغرافیا
از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

رای صادره دویست و نود و سومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۳/۱۱/۲۳
درمورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی تربیت دبیر جغرافیا صحیح است بمورد
اجراء گذاشته شود.

مورد تأیید است.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

دکتر علی شریعتمداری

سرپرست گروه علوم انسانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت : به معاونت آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی جهت اجراء ابلاغ میشود.

سید محمد کاظم نائینی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی

تخ

کد برنامه ۲۰۰

برنامه آموزشی کارشناسی تربیت دبیر جغرافیا

۱- تعریف :

جغرافیا در مفهوم علمی و امروزی خود علم مکان و فضا است و موضوع آن پدیده های طبیعی و انسانی است که جهان و مکانهای متنوع آن را بوجود می آورد. مسئله محوری جغرافیا شناخت عوامل طبیعی، فرهنگی و فیزیکی موثر در مکانها و فضاهای زیست و زندگی بر روی کره زمین است و وظیفه جغرافیدان تشریح، تحلیل و تفسیر الگوهای متغیر مکانی - فضائی است. بنابراین دانش جغرافیا از یکسو به توصیف، بررسی، تجزیه و تحلیل پدیده های مختلف محیط طبیعی در عرصه های گوناگون آب و خاک و اقلیم و محیط زیست و نیز نحوه پراکندگی سازمان بند- یهای اجتماعی و فعالیتهای اقتصادی و پیامدهای حاصل از کنش های متقابل جوامع انسانی با محیط زیست می پردازد. و از سوی دیگر می کوشد تا با شناخت علمی که نسبت به قانونمندیهای محیط طبیعی و جریانهای اجتماعی پیدا میکند نقشی فعال در کاهش و یا از میان بردن ناهماهنگی - های فضائی و آفرینش چشم اندازهای فرهنگی بر عهده گیرد.

۲- هدف :

با تکیه بر جنبه های علمی - کاربردی جغرافیا و اهمیتی که امروزه این علم در شناخت محیط زندگی و راهگشائی ها و حل بسیاری از آلام و مشکلات یافته است. هدف اصلی از برنامه تربیت دبیر جغرافیا تربیت معلم در سطح کارشناسی (لیسانس) برای آموزش جغرافیا در مقطع دبیرستان می باشد. بدین منظور برای رشته جغرافیا برنامه تربیت دبیر ویژه ای با تلفیقی از دروس پایه، اصلی و تخصصی جغرافیای طبیعی و انسانی تنظیم شده است تا دانشجویان را در فراگیری مبانی علمی لازم و نیز در امر آموزش جغرافیا توانا سازد.

۳- ساختار برنامه آموزشی :

تعداد کل واحدهای آموزشی ۱۲۵ واحد است که مطابق جدول زیر به دروس عمومی، دروس تربیتی، دروس پایه - دروس اصلی الزامی و دروس اصلی اختیاری تقسیم می شود.

۲۰ واحد	- دروس عمومی
" ۲۴	- دروس تربیتی
" ۲۴	- دروس پایه
" ۵۹	- دروس اصلی الزامی
" ۸	- دروس اصلی اختیاری

۴- طول دوره و شکل نظم آموزشی :

دوره کارشناسی جغرافیا ۴ سال است نظام آموزشی این دوره واحدی است و کلیه دروس عملی و نظری آن طی ۸ نیمسال ارائه می شود طول هر نیمسال تحصیلی ۱۷ هفته و حداقل زمان لازم برای هر واحد نظری ۱ ساعت در هفته می باشد،

تبصره : حداقل و حداکثر طول دوره آموزشی کارشناسی تربیت دبیر جغرافیا برابر مقررات وزارت فرهنگ و آموزش عالی است.

مجموعه دروس جغرافیائی برنامه آموزشی جغرافیا تربیت دبیر ۹۱ واحد است که به ۴ دسته به شرح ذیل تقسیم می شود .

- دروس پایه " ۲۴
- دروس اصلی الزامی " ۵۹
- دروس اصلی اختیاری " ۸

ه. جنبه های عملی دروس و سفرهای علمی :

شناخت همه جانبه مسائل جغرافیائی ایران بدون مشاهدات علمی امکان پذیر نمی باشد ، بازدیدهای علمی اعم از بازدیدهای کوتاه چند ساعته تا چند روزه مکمل دروس نظری است و دانشجویان را از ذهن گرائی به واقع نگری سوق میدهد و آنها را به درک صحیح از پدیده های محیطی رهنمون میشود از این رو نقش بنیادی بازدیدهای علمی - آموزشی را میتوان در اهداف عمده ذیل بیان کرد :

- ۱- کمک به تفهیم مفاهیم و مسائل جغرافیائی که در کلاس آموخته شده است .
- ۲- دانشجوی در محیطها و موقعیت های جدید معلومات و برداشتهای تازه ای کسب میکند .
- ۳- حس کنجکاوی شخصی دانشجوی پرورش یافته و او را در شناخت صحیح محیط یاری میدهد .
- ۴- دانشجوی مهارت های اولیه مانند خواندن نقشه ، تشخیص عوارض و کاربرد روش های علمی را در بررسی و فهم چشم اندازه ها و پدیده های طبیعی و انسانی و نیز مفاهیمی چون پراکندگی فضائی ، هماهنگی مکانی ، تفاوت های مکانی و درک یکپارچگی و سیستمی دیدن محیط را تجربه می نماید .

تبصره ۱ :

استاد راهنمای مسافرتها و بازدیدهای علمی بایستی قبل از انجام سفر مناطقی ایستگاهها و مراکز مورد بازدید و استراحت را مشخص و امکانات و نیازهای سفر را تعیین کند و بصورت یک طرح سفر به گروه جغرفیا ارائه نماید .

تبصره ۲ :

دانشجو به عنوان بخشی از وظایف علمی و آموزشی خود در مسافرتها و بازدیدهای علمی شرکت می جوید . لذا مسئولیت قانونی هر گونه پیشامد ناگوار احتمالی بر عهده شخص دانشجو است .

تبصره ۳ :

با توجه به نقش مثبت و سازنده مسافرتها و بازدیدهای علمی لازم است دانشگاهها و مراکز آموزش عالی زمینه ها ، امکانات و تدارکات لازم برای انجام مسافرتها علمی گروه های جغرافیا در داخل کشور فراهم آورند .

تبصره ۴:

کلیه دروس مربوط به جغرافیای ایران در صورت صلاح دید اساتید درس میتواند با مسافرتها و بازدیدهای علمی چند ساعته تا یک هفته ای توأم باشد در مورد سایر دروس در صورت ضرورت شورای عمومی گروه های جغرافیا تصمیم می گیرد.

۶- پروژه :

برای رشته جغرافیا گرایش تربیت دبیر پروژه به ارزش ۲ واحد ارائه شده است.

۷- دروس اختیاری:

دروس اختیاری، دروسی است که با توجه به بند سوم بخشنامه شماره ۱۲/۶۱۶ مورخه ۶۹/۳/۱۳ وزارت فرهنگ و آموزش عالی، گروه های آموزشی جغرافیا میتوانند با توجه به شرایط علمی- تخصصی خود تعداد ۸ واحد درسی از میان دروس ستاره دار انتخاب و ارائه نمایند. مرجع تصمیم گیری برای انتخاب دروس فوق شورای عمومی گروه جغرافیای هر دانشگاه میباشد.

۸- گروه آموزشی جغرافیا در صورتی مجاز به ایجاد هر یک از گرایشهای مصوب هستند که حداقل دو عضو علمی یا درجه دکتری تخصصی که موضوع رساله دکتری آنها در زمینه گرایش مورد نظر باشد، داشته باشند.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورای عالی برنامه ریزی

برنامه آموزشی کارشناسی تربیت دبیر جغرافیا

فهرست دروس

برنامه آموزشی کارشناسی جغرافیا - گرایش تربیت دبیر (دروس پایه)

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیشنیاز
			جمع	نظری	عملی	
۲۰۱	جغرافیای ریاضی (زمین در فضا)	۲	۳۴	۳۴	—	—
۲۰۲	کاربرد آمار و احتمالات در جغرافیا	۲	۳۴	۳۴	۲۰۳	—
۲۰۳	ریاضیات پایه برای جغرافیا	۲	۳۴	۳۴	—	—
۲۰۴	شناخت منابع و مآخذ جغرافیای ایران	۲	۳۴	۳۴	—	—
۲۰۵	نقشه خوانی و کاربرد نقشه در جغرافیا	۲	۵۱	۱۷	۳۴	—
۲۰۶	کارتوگرافی (نقشه کشی و تهیه نقشه های موضوعی)	۲	۵۱	۱۷	۳۴	۲۰۵
۲۰۷	نقشه برداری	۲	۵۱	۱۷	۳۴	۲۰۵ - ۲۰۶
۲۰۸	اصول عکسهای هوایی و ماهواره ای	۲	۵۱	۱۷	۳۴	۲۰۵
۲۰۹	کاربرد عکسهای هوایی و ماهواره ای در جغرافیا	۲	۵۱	۱۷	۳۴	۲۰۸
۲۱۰	روش تحقیق در جغرافیا	۲	۳۴	۳۴	—	—
۲۱۱	فلسفه جغرافیا و جغرافیای کاربردی	۲	۳۴	۳۴	—	—
۲۱۲	کامپیوتر در جغرافیا	۲	۳۴	۳۴	—	۲۰۲ - ۲۰۳
جمع واحدهای پایه		۲۴				

کد برنامه ۲۰۰

برنامه آموزشی کارشناسی جغرافیا - گرایش تربیت دبیر (دروس اصلی)

کد درس	نام درس	تعداد		ساعت		پیشنیازها
		واحد	جمع	نظری	عملی	
۲۲۱	مبانی علم جغرافیا	۲	۳۴	۳۴	—	—
۲۲۲	زمین شناسی برای جغرافیا	۲	۳۴	۳۴	—	—
۲۲۳	شناخت قاره ها	۲	۳۴	۳۴	—	—
۲۲۴	مبانی ژئومورفولوژی (۱): ساختمانی	۲	۳۴	۳۴	۲۲۲	—
۲۲۵	مبانی ژئومورفولوژی (۲): اقلیمی - دینامیکی	۲	۳۴	۳۴	۲۲۴	—
۲۲۶	ژئومورفولوژی عملی - آزمایشگاهی	۱	۳۴	—	۲۲۴ - ۲۲۵	۲۲۶
۲۲۷	مبانی اقلیم شناسی	۲	۳۴	۳۴	—	—
۲۲۸	آب و هوای کره زمین	۲	۳۴	۳۴	۲۲۷	—
۲۲۹	جغرافیای زیستی: (مبانی و ایران)	۲	۳۴	۳۴	۲۲۷	—
۲۳۰	اصول هیدرولوژی و جغرافیای آبها	۲	۳۴	۳۴	۲۲۷	—
۲۳۱	جغرافیا و برنامه ریزی ناحیه‌ای: (مبانی و ایران)	۲	۳۴	۳۴	—	—
۲۳۲	مبانی جغرافیای جمعیت	۲	۳۴	۳۴	—	—
۲۳۳	مبانی جغرافیای اقتصادی (۱): کشاورزی	۲	۳۴	۳۴	۲۵۵	—
۲۳۴	مبانی جغرافیای اقتصادی (۲): صنعت، انرژی، حمل و نقل و بازرگانی	۲	۳۴	۳۴	۲۵۵	—
۲۳۵	مبانی جغرافیای روستایی	۲	۳۴	۳۴	—	—
۲۳۶	مبانی جغرافیای شهری	۲	۳۴	۳۴	—	—
۲۳۷	مبانی کوچ و کوچ نشینی در ایران	۲	۳۴	۳۴	—	—
۲۳۸	جغرافیای سیاسی: (مبانی و ایران)	۲	۳۴	۳۴	—	—
۲۳۹	ژئومورفولوژی ایران	۲	۳۴	۳۴	۲۲۴ - ۲۲۵	—
۲۴۰	اقلیم ایران	۲	۳۴	۳۴	۲۲۷ - ۲۲۸	—
۲۴۱	جغرافیای ناحیه‌ای ایران (۱): سواحل شمال و جنوب	۲	۳۴	۳۴	۲۳۱	—
۲۴۲	جغرافیای ناحیه‌ای ایران (۲): مناطق کوهستانی	۲	۳۴	۳۴	۲۳۱	—
۲۴۳	جغرافیای ناحیه‌ای ایران (۳): مناطق خشک و نیمه خشک	۲	۳۴	۳۴	۲۳۱	—

برنامه آموزشی کارشناسی جغرافیا گرایش تربیت دبیر (دروس اصلی)

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت		پیش‌نیازها
			جمع	نظری / عملی	
۲۴۴	جغرافیای جمعیت ایران	۲	۳۴	۳۴	۲۳۲
۲۴۵	جغرافیای اقتصادی ایران (۱): کشاورزی	۲	۳۴	۳۴	۲۳۳ - ۲۵۵
۲۴۶	جغرافیای اقتصادی ایران (۲): صنعت، انرژی، حمل و نقل	۲	۳۴	۳۴	۲۳۴ - ۲۵۵
۲۴۷	جغرافیای شهری ایران	۲	۳۴	۳۴	۲۳۶
۲۴۸	جغرافیای روستایی ایران	۲	۳۴	۳۴	۲۳۵
۲۴۹	متون جغرافیائی به زبان انگلیسی (۱)	۲	۳۴	۳۴	زبان عمومی
۲۵۰	متون جغرافیائی به زبان انگلیسی (۲)	۲	۳۴	۳۴	۲۴۹
۲۵۱	پروژه *	۲	۶۸	—	۶۸
۲۵۲	جغرافیای جهان سوم *	۲	۳۴	۳۴	۲۳۸
۲۵۳	ویژگیهای جغرافیائی کشورهای اسلامی *	۲	۳۴	۳۴	۲۳۸
۲۵۴	جغرافیای کشورهای سرمایه داری *	۲	۳۴	۳۴	۲۳۸
۲۵۵	مبانی علم اقتصاد *	۲	۳۴	۳۴	—
۲۵۶	جغرافیا و صنعت توریسم *	۲	۳۴	۳۴	—
۲۵۷	منابع و مسائل آب ایران *	۲	۳۴	۳۴	۲۳۰ - ۲۴۰
۲۵۸	شهرها و شهرکهای جدید *	۲	۳۴	۳۴	۲۳۶ - ۲۴۷
۲۵۹	آموزش جغرافیا در جهان *	۲	۳۴	۳۴	—
۲۶۰	جغرافیای خاك (مبانی و ایران) *	۲	۳۴	۳۴	۲۲۷ - ۲۲۴ - ۲۲۵
۲۶۱	جغرافیای کشورهای آسیایی *	۲	۳۴	۳۴	۲۳۸
۲۶۲	شناخت مشاهیر جغرافیدانان جهان اسلام *	۲	۳۴	۳۴	۲۰۴
	* دروسی که با علامت ستاره مشخص شده دروس اختیاری است - هر گروه آموزشی جغرافیا با توجه به شرایط علمی - تخصصی خود تعداد ۸ واحد آنرا انتخاب و ارائه می‌نماید -				
	مجموع واحدهای اصلی (الزامی و اختیاری)	۶۷			

کد برنامه ۲۰۰

جدول شماره ۴

برنامه آموزشی کارشناسی جغرافیا تربیت دبیر (دروس معادل پروژه *)

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیازها و امتحان
			جمع	نظری	عملی	
۲۷۱	برنامه ریزی روستائی در ایران	۲	۵۱	۱۷	۳۴	۲۳۵ - ۲۴۸
۲۷۲	برنامه ریزی شهری در ایران	۲	۵۱	۱۷	۳۴	۲۳۶ - ۲۴۷
						
جمع واحدهای معادل پایان نامه		۴				

* در برنامه آموزشی جغرافیا گرایش تربیت دبیر

پروژه به ارزش ۲ واحد ارائه شده است . دانشجو میتواند

یکی از دو درس موضوع کدهای ۲۷۱ و ۲۷۲ را بجای پروژه

انتخاب نماید .

کد ۲۰۱ - جغرافیای ریاضی (زمین در فضا)

عملی -

نظری ۲

تعداد واحد ۲

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : ندارد

سر فصل درس :

فصل اول : کلیات

تعریف جغرافیای ریاضی - همبستگی جغرافیای ریاضی با نجوم ، تعریف کیهان ، کهکشان
ذکر انواع کهکشانها ، مشخصات کهکشان راه شیری موقعیت منظومه شمسی و زمین
در فضا .

فصل دوم : چگونگی تولد جهان

تاریخچه ، دیدگاه فضا زمان ، تئوریهای مربوط به منظومه شمسی (خورشید و سیارات)
معرفی بعضی نظرات دانشمندان ایرانی ، اسلامی و خارجی در خصوص جهان و منظومه شمسی .

فصل سوم : تعاریف

عمده ترین اصطلاحات بکار رفته در جغرافیای ریاضی از جمله طول و عرض جغرافیایی
مدارات و نصف النهارات مختصات نجومی و انواع آن - محور قطبین زمین و عالم ، شرح
ستاره ، سیاره ، صورت فلکی ، نواختروپلسار و سایر اصطلاحات لازم .

معرفی پاره‌ای از اصول فیزیک نور ، ذکر واحدهای لازم برای جغرافیای ریاضی مانند
سال نوری ، پارسک و غیره معرفی بعضی از انواع تلسکوپ و تلسکوپهای مهم جهان .

فصل چهارم : خانواده خورشید

معرفی خورشید از نظر فیزیکی و ریاضی ساختمان درونی و بیرونی خورشید ، فصل و
انفعالات درونی خورشید ، فعالیت‌های خورشید .

فصل پنجم : سیارات و سایر اعضای منظومه شمسی

تقسیم بندی سیارات خانواده خورشید ، معرفی مشخصات هر یک از سیارات منظومه شمسی
به تفکیک شامل : عطارد ، زهره ، مریخ ، مشتری ، زحل ، اورانوس ، نپتون و پلوتون .

معرفی سیارک ها و ارائه روابط مربوطه ، شهاب ها و شهاب سنگها دنباله دارها ،

فصل ششم : زمین و ماه

شکل زمین ، ابعاد و اندازه های زمین ، ساختار و سن زمین ، شرح کلیه حرکت ها و چرخشهای
فراوان زمین ، ایجاد فصلها و استدلال سردی و گرمی فصول مختلف

معرفی قمر زمین ، مشخصات ماه و حرکات و صور ماه

فصل هفتم : قوانین حرکت و گرفتگیها

قوانین سه گانه کپلر ، قانون جاذبه نیوتن ، تعریف گرفتگیها ، گرفتگیهای خورشید ، مساه و
سایر اجرام تاثیر متقابل کرات بر یکدیگر (جذر و مد)

فصل هشتم : زمان و تقویم

معرفی انواع زمانها ، زمان خورشیدی ، ماه قمری ، سال قمری و خورشیدی زمانهای
نجومی و زمان بین المللی ، زمان استاندارد و محلی ، مختصری در مورد تقویم ها و
تبدیل تاریخ ها ، تعدیل زمان و معادله آن .

کد ۲۰۲ - کاربرد آمار و احتمالات در جغرافیا

تعداد واحد : ۲   نظری ۲   عملی -

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : ریاضیات پایه برای جغرافیا

سر فصل درس :

۱- احتمالات

۲- توزیع های دو محوری (دو متغیره)

۳- توزیع نرمال و کاربرد منحنی نرمال در پیش بینی توزیعها و پراکندگیهای
زمانی و مکانی

۴- محاسبه ویژگیهای آماری جمعیت

۵- تخمین ویژگیهای جمعیت از روی نمونه

۶- آزمون تفاوت و تشابه بین دو ناحیه یا گروه با استفاده از آزمونهای اختلاف
میانگینها ، اختلاف نسبتها و اختلاف در مدها

۷- آزمون تفاوت بین چند ناحیه یا گروه با استفاده از آزمون یا آنالیز واریانس

۸- بررسی تفاوتهای ناحیه ای با استفاده از آزمونهای غیر پارامتری مانند

( )

کد ۲۰۳ - ریاضیات پایه برای جغرافیا

عملی -

نظری ۲

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : ندارد

سر فصل درس :

مقدمه : یادآوری از برخی مسائل ریاضیات پایه ۱

۱- ماتریس

۲- مشتق

۳- دیفرانسیل

۴- تابع اولی و انتگرال

۵- هندسه تحلیلی

۶- مختصری درباره سریها

۷- اعداد مختلف

۸- دستگاه مختصات قطبی

۹- کاربرد انتگرال

کد ۲۰۴ - شناخت منابع و مآخذ جغرافیایی ایران

عملی -

نظری ۲

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : ندارد

سر فصل درس :

- ۱- موضوع ، اهمیت و روش کار در منابع و مآخذ جغرافیایی ایران .
- ۲- بررسی و تحلیل منابع و مآخذ جغرافیایی در زمان یونانیها
- ۳- بررسی و تحلیل منابع و مآخذ جغرافیایی در دوره رومیها و بطالسه
- ۴- فهرست کتب - مقالات - سفرنامه - سیاحت نامه در عصر اسلام
- ۵- بررسی و تحلیل کتب و مقالات توسط تجار و بازرگانان
- ۶- بررسی و تحلیل منابع و مآخذ جغرافیایی توسط مبلغین - مسلمین - یهودی
- ۷- بررسی و تحلیل منابع و مآخذ جغرافیایی توسط سفرا و پیک های خارجی
- ۸- بررسی و تحلیل کتب و مقالات توسط ماجراجویان
- ۹- بررسی و تحلیل منابع و مآخذ جغرافیایی در قرن ۱۸ و ۱۹ توسط جغرافیدانان و بجز جغرافیدانان
- ۱۰- بررسی و تحلیل منابع و مآخذ جغرافیایی در قرن بیستم (خارجی ها)
- ۱۱- بررسی و تحلیل منابع و مآخذ جغرافیایی در قرن بیستم (ایرانی ها)
- ۱۲- تحلیل نهایی و نتیجه گیری از درس :

کد ۲۰۵ - نقشه خوانی و کاربرد نقشه در جغرافیا

تعداد واحد : ۲
تعداد ساعت : ۵۱
پیش نیاز : ندارد

سر فصل درس :

تعریف نقشه و اهمیت آن

- انواع نقشه از نظر مقیاس ، از نظر نوع ، از نظر موضوع
- تفاوت نقشه و عکس هوایی و اهمیت هر کدام
- اطلاعات حاشیه‌ای نقشه و علائم قرار دادی
- انواع شمال‌ها که در نقشه‌های جغرافیا بکار می‌رود .
- بررسی و تفسیر نقشه‌های توپوگرافیک و نقشه‌های شماتیک
- مختصات جغرافیایی و شبکه بندی قائم الزاویه
- مقیاس و اهمیت آن در نقشه : انواع مقیاس ، مقیاس دار نمودن نقشه‌های بسودن
- مقیاس ، تبدیل مقیاس‌های متریک به انگلیسی و بالعکس
- نشان دادن ارتفاعات در روی نقشه ، منحنی‌های میزان ، رنگ ، هاشور ، استومپاژ و ترکیب آنها
- راهله منحنی‌های میزان و شیب زمین
- شیب ، تعریف شیب ، و چگونگی محاسبه آن ، انواع شیب
- تشریح کلینومتر Colinometer یا شیب سنج ، چگونگی تهیه یک شیب سنج ساده بوسیله دانشجویان

کد ۲۰۶ - کار توگرافی (نقشه کشی و تهیه نقشه های موضوعی)

عملی ۱

نظری ۱

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت : ۵۱

پیش نیاز : نقشه خوانی

سر فصل درس :

- ۱- مقدمات : تعریف کارتوگرافی - نقشه و کیفیت آن از دید کار توگرافی
طبقه بندی نقشه ها از نظر کار توگرافی
- ۲- تاریخچه کارتوگرافی : کار توگرافی در تمدن های باستانی (قرون قدیم)
کارتوگرافی در قرون وسطی - کارتوگرافی در قرون جدید - تجدید حیاسات
کارتوگرافی در اروپا تحول در کارتوگرافی
- ۳- اصول بنیادی کارتوگرافی : مقیاس - سیستم تصویر - انتخاب - تعمیم
(جنرالیزه کردن) - تأکید - سمبولیزه کردن - گویا کردن - توجیه
- ۴- طراحی و تهیه نقشه
- ۵- لوازم و ابزار ترسیم
- ۶- ترتیب و تکنیک در ترسیم
- ۷- نوشتن اسامی و تکنیک آن
- ۸- تکثیر نقشه

کد ۲۰۷ - نقشه برداری

عملی ۱

نظری ۱

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت : ۵۱

پیشنیاز : نقشه خوانی و کارتوگرافی

سر فصل درس :

- ۱- اصطلاحات و تعاریف
- ۲- تعیین امتداد جغرافیائی
- ۳- تعیین طول و عرض جغرافیائی
- ۴- خطا ها
- ۵- اندازه گیری مستقیم طول
- ۶- اندازه گیری سطح کوچکی از زمین (اصول نقشه برداری شهری)
- ۷- تهیه پلان
- ۸- روشهای تغییر مقیاس
- ۹- روشهای تعیین مساحت در نقشه برداری
- ۱۰- تعیین موقعیت ارتفاعی نقاط
- ۱۱- تراز یابی مستقیم
- ۱۲- تراز یابی سطح
- ۱۳- تعیین نیمرخهای طول و عرضی
- ۱۴- اندازه گیری زاویه
- ۱۵- اندازه گیری غیر مستقیم طول
- ۱۶- تهیه نقاط پایانه
- ۱۷- روشهای اندازه گیری تاکشومتری

کد : ۲۰۸ - اصول عکسهای هوایی و ماهواره‌ای

عملی ۱

نظری ۱

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت : ۵۱

پیش نیاز : نقشه خوانی

سر فصل درس :

- ۱- سنجش از دور جغرافیا
- ۲- ارکان سنجش از دور (انرژی الکترومغناطیسی ، اندام سنجنده (فیلم) دستگاه سنجنده)
- الف - طیف الکترومغناطیسی و قوانین حاکم بر تابش و انعکاس ، حرکت انرژی در جو ، پنجره های جوی و اثر جو و زمین بر حرکت انرژی
- ب - اندام سنجنده شامل انواع فیلمها و بازیاها ( )
- ج - دستگاه سنجنده شامل دوربین و ماهواره ها
- ۳- فتوگرامتری شامل شناسائی عکسها ، اندازه گیری عرض و طول و ارتفاع و حجم از روی عکسهای هوایی .
- ۴- معیارهای تفسیر عکسهای هوایی
- ۵- تصاویر ماهواره ای : چگونگی تهیه و مخابره به زمین و ضبط
- ۶- تصاویر ماهواره لندست و اسپات
- ۷- تصاویر رادار
- ۸- حرارت سنجی و حرارت نگاری

کد ۲۰۹ - کاربرد عکسهای هوایی و ماهواره‌ای در جغرافیا

عملی ۱

نظری ۱

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت : ۵۱

پیش نیاز : اصول عکسهای هوایی و ماهواره‌ای

سر فصل درس :

- ۱- اصول و معیارهای تفسیر عوارض در عکسهای هوایی
- ۲- عوامل موثر در تفسیر عوارض روی تصاویر ماهواره‌ای
- ۳- تصاویر رنگی کاذب
- ۴- معیارهای لازم جهت شناسایی اشکال ناهمواریها
- ۵- شناسایی پوشش گیاهی و خاک
- ۶- روشهای مطالعه عوارض شهری چون مناطق مسکونی ، تجارتي و خدماتی به کمک عکسهای هوایی
- ۷- طبقه بندی کاربری زمین و آمایش سرزمین
- ۸- تهیه نقشه های توپوگرافی
- ۹- تهیه نقشه های حرارتی و شناسایی آلودگیهای حرارتی محیط.

کد ۲۱۰ - روش تحقیق در جغرافیا

عملی -

نظری ۲

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : ندارد

سر فصل درس :

۱- مقدمه (موضوع و اصول مطالعاتی دانش جغرافیای انسانی)

۲- روش تحقیق و روش شناسی علمی

۳- دیدگاهها و شیوه های گوناگون تحقیقات در دانش جغرافیا

۳-۱- نظریات مختلف (تاکید بر دیدگاههای نظری در مطالعات علمی)

۳-۲- شیوه های مختلف تحقیق

۳-۲-۱- تحقیقات مستقل

۳-۲-۲- تحقیقات ترکیبی

۴- ابزار تحقیق در جغرافیا

۵- منابع تحقیق در جغرافیا

۶- مراحل مختلف تحقیق در جغرافیا

۶-۱- انتخاب موضوع

۶-۲- گرد آوری اطلاعات

۶-۳- طبقه بندی و تحلیل اطلاعات

۶-۴- ارائه یافته های تحقیق

۷- فنون و شیوه های تحقیق

۷-۱- فنون اسنادی - کتابخانه ای

۷-۲- مشاهده

۷-۳- مصاحبه و پرسشگری

۷-۴- نمونه و نمونه گیری در جغرافیا

۸- تهیه و تنظیم یک طرح مطالعاتی

کد ۲۱۱ - فلسفه جغرافیا و جغرافیای کاربردی

عملی -

نظری ۲

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : ندارد

سر فصل درس :

۱- فلسفه جغرافیا

- ۱-۱- فلسفه علم و فلسفه جغرافیا : مفهوم و جایگاه فلسفه جغرافیا
- ۲-۱- موضوع علم جغرافیا : انسان ، محیط ، روابط متقابل ، ساختهای مکانی فضائی .
- ۳-۱- ضرورت تقسیم بندی در علم جغرافیا :
- ۴-۱- انواع تقسیم بندی در علم جغرافیا : (تقسیم بر اساس موضوع ، هدف ، روش)
- ۵-۱- ارتباط جغرافیا و سایر علوم : (زمینه ها ضرورتها و نتایج ارتباط جغرافیا و علوم دیگر)
- ۶-۱- عناصر اصلی علم جغرافیا : انسان ، مکان ، روابط متقابل ، فضا
- ۷-۱- سیری در تعاریف ارائه شده درباره جغرافیا : جغرافیا از نظرگاه جغرافیدانان
- ۸-۱- مفاهیم ناحیه و ناحیه ای در جغرافیا : (تعریف ، اقسام ، روش مطالعات ناحیه ای)
- ۹-۱- بحثی درباره جغرافیای انسانی ، جغرافیای فرهنگی و جغرافیای اجتماعی
- ۱۰-۱- سابقه بررسیهای فرهنگی در جغرافیا
- ۱۱-۱- اصول جغرافیای فرهنگی
- ۱۲-۱- روش کار در جغرافیای فرهنگی
- ۱۳-۱- نقش محیط طبیعی و فرهنگ انسانی در علم جغرافیا : (مکتب جبر و اختیار در جغرافیا)
- ۲- جغرافیای کاربردی
- ۱-۲- تعریف ، مفهوم ، قلمرو و اهمیت جغرافیای کاربردی
- ۲-۲- سابقه کار در جغرافیای کاربردی
- ۳-۲- جغرافیای کاربردی و نگرشهای سیستمی
- ۴-۲- بررسی نمونه هایی از کاربرد علم جغرافیا در زمینه جغرافیای طبیعی و جغرافیای انسانی .

کد ۲۱۲ - کامپیوتر در جغرافیا

تعداد واحد : ۲   نظری ۲   عملی -

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : ریاضیات پایه برای جغرافیا - کاربرد آمار در جغرافیا
سر فصل درس :

۱- مقدمه‌ای در مورد سخت افزارها و نرم افزارها

۲- مجموعه های نرم افزاری

۳- انواع زبانهای برنامه نویسی

۴- ضرورت و یا عدم ضرورت برنامه نویسی

۵- نحوه کد بندی اطلاعات پرسشنامه‌ای جهت وارد نمودن در کامپیوتر

۶- مجموعه نرم افزارهای آماری

۷- مجموعه

کد ۲۲۱ - مبانی علم جغرافیا

عملی -

نظری ۲

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : ندارد

سر فصل درس :

- ۱- ماهیت مکان ، موقع ، زمان و فضا در جغرافیا
- ۲- انسان و محیط جغرافیائی
- ۳- ساخت و ویژگیهای محیط زمین
- ۴- تغییرات محیط زمین : عوامل طبیعی و عوامل انسانی
- ۵- ناپایداریها و پایداریها در محیط زمین
- ۶- جمعیت جهان
- ۷- فشار انسان بر اکوسیستم ها و تهدید منابع زمین
- ۸- حفاظت از منابع طبیعی
- ۹- نقش انسان در تغییر چهره زمین
- ۱۰- ساخت نواحی جغرافیائی جهان : مبانی طبیعی شکل گیری نواحی جغرافیائی
- ۱۱- شهرها و دنیای درون و پیرامون آنها
- ۱۲- تنش های میان نواحی جغرافیائی
- ۱۳- جغرافیای آینده و آینده جغرافیا

یادآوری : برای این درس کتاب " جغرافیا ترکیبی جدید " اثر پتوهاگت از طرف دفتر سمت ترجمه شده که در آینده در اختیار گروه های آموزشی جغرافیا قرار خواهد گرفت . از این رو عناوین با توجه به کتاب فوق الذکر تهیه گردیده است .

کد ۲۲۲ - زمین شناسی برای جغرافیا

تعداد واحد : ۲   نظری ۲   عملی -

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : ندارد

سرفصل درس :

- ۱- اهمیت زمین شناسی ، تعریف و تقسیمات آن
- ۲- شکل و ساختمان زمین
- ۳- تعادل ایزوستازی ، جابجایی و حرکت قاره ها
- ۴- پوسته جامد زمین ، سنگهای آذرین ، رسوبی ، دگرگونی
- ۵- تاقدیس ها ، ناودیس ها ، دلایل چین خوردگی
- ۶- زمین شناسی تاریخی ، مختصری درباره ترتیب طبقات زمین
- ۷- زلزله ، آتش فشانها ، گسل ها
- ۸- تفسیر و طرز استفاده از نقشه های زمین شناسی و سنگ شناسی

کد ۲۲۳- شناخت قاره ها

عملی -

نظری ۲

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : ندارد

سر فصل درس :

۱- قاره آسیا

۱-۱- تقسیم بندی قاره آسیا

۱-۱-۱- آسیای شرقی

۱-۱-۲- آسیای غربی

۱-۱-۳- آسیای جنوب شرقی

۱-۱-۴- آسیای جنوب غربی

۲- قاره اروپا

۲-۱- مقدمه

۲-۲- تقسیم بندی قاره اروپا

۲-۲-۱- اروپای شمالی

۲-۲-۲- اروپای مرکزی

۲-۲-۳- اروپای شرقی

۳- قاره آفریقا

۳-۱- مقدمه

۳-۲- تقسیم بندی قاره آفریقا

۳-۲-۱- سوابق تاریخی

۳-۲-۲- وضع طبیعی قاره آفریقا

۳-۲-۳- وضع انسانی قاره آفریقا

۳-۲-۴- وضع اقتصادی قاره آفریقا

۴- قاره آمریکا

۴-۱- مقدمه

۴-۲- تقسیم بندی قاره آمریکا

۴-۲-۱- سوابق تاریخی قاره آمریکا

۴-۲-۲- وضع کلی آمریکای شمالی

۴-۱-۳- وضع انسانی قاره آمریکای شمالی

۴-۲-۴- وضع اقتصادی قاره آمریکای شمالی

۴-۳- آمریکای مرکزی (سوابق تاریخی، طبیعی، انسانی - اقتصادی)

۴-۴- آمریکای جنوبی (سوابق تاریخی - طبیعی - انسانی - اقتصادی)

بقیه در صفحه بعد

۵- قاره اقیانوسیه

۵-۱- مقدمه

۵-۲- سوابق تاریخی

۵-۳- اوضاع جغرافیائی طبیعی

۵-۴- اوضاع جغرافیائی انسانی

۵-۵- اوضاع جغرافیائی اقتصادی

کد ۲۲۴ - مبانی ژئومورفولوژی (۱): (ساختمانی)

تعداد : ۲ نظری ۲ عملی —

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : زمین شناسی برای جغرافیا

سرفصل درس :

- ۱- داده‌های ساختمانی زمین شناسی : داده های سنگد شناسی : سنگهای آذرین یا درونی ، سنگهای رسوبی ، سنگهای دگرگونی . داده های زمین ساختی : چین ها کسل ها و خمیدگی ها ساختمانهای افقی و مایل ...
- ۲- مجموعه های بزرگ ساختمانی دنیا ، کوهها ، سیستم های چین خورده آلپی
- ۳- اشکال اولیه ساختمانی : ساختمان برون شیب ، ساختمان مایل (کوستا) ، ساختمان های چین خورده ، اشکال کارستی ، ساختمان های بلورین : مجموعه سنگهای درونی و دگرگونی ، ساختمان های آتشفشانی ، ساختمان های گسلی .
- ۴- واحدهای بزرگ اشکال ساختمانی و تلاقی آنها : حوضه های رسوبی ، سپرها و گردن کوههای قدیمی رشته های چین خورده ، نمونه های تلاقی
- ۵- ارتباط شبکه آبها با ساختمان زمین شناسی : ساختمان زمین شناسی مسیر و شبکه آبها، ساختمان زمین شناسی و اجزاء شبکه آبها ، تحول اجزاء و شبکه آبها (اسارت و انحراف)

کد ۲۲۵ - مبانی ژئومورفولوژی (۲) اقلیمی - دینامیکی

تعداد واحد : ۲ نظری ۲ عملی -

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : مبانی ژئومورفولوژی ۱

سر فصل درس :

۱- تخریب و هوازدگی : اعمال مکانیکی هوازدگی و تخریب ، اعمال فیزیکی -

شیمیائی ، اعمال زیستی

۲- فرآیندهای حمل بر سطح و دامنه ها : ریزش ، خزش ، لغزش ، سولی فلوکسیون

هرز آبهای اولیه

۳- عوامل مهم حمل : آبهای جاری ، نمونه جریانها ، فعالیت آبهای جاری،

یخچالها : نمونه های یخچالها، جریان یخچال ، فعالیت یخچالها .

۴- قلمرو های بزرگدیکر اقلیمی : قلمرو یخچالی ، قلمرو مجاور یخچالی

قلمروهای کم آب .

نمونه های شکل ناهمواری : اشکال ساختمانی ، ناهمواری پایکده ها و دشت ها

چاله های بسته ، اشکال ناهمواری بادی ، انواع قلمروهای کم آب ، قلمروهای

مرطوب حاره ای ، قلمرو معتدله .

کد - ۲۲۶ ژئومورفولوژی عملی - آزمایشگاهی

تعداد واحد : ۱ نظری — عملی ۱

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : مبانی ژئومورفولوژی ۱ و ۲

سر فصل درس :

هدف : آشنائی با عوامل موثر در تغییر شکل سطح پوسته جامد زمین در آزمایشگاه و روی زمین

۱- شناخت کانیاها : شناسائی کانیاها از روی خصوصیات فیزیکی آنها و طبقه بندی آنها در گروههای مختلف

۲- شناخت سیستم های تبلور کانیاها .

۳- شناخت سنگها و تقسیم بندی آنها از روی خصوصیاتشان .

۳-۱- آشنائی با خصوصیات سنگهای آذرین

۳-۱-۱- شناخت سنگهای آذرین درونی

۳-۱-۲- " " " بیرونی

۳-۲- آشنائی با سنگهای رسوبی

۳-۲-۱- شناخت " " تخریبی

۳-۲-۲- " " " تبخیری یا شیمیائی

۳-۲-۳- " " " آلی

۴- آشنائی با پیدایش رودخانه ها و فعالیت آنها در تغییر شکل سطح زمین

۵- شناخت محیط های رسوبی از روی خصوصیات رسوبات دریایی ، ساحلی ، رودخانه ای و بادی

۶- آشنائی با آتشفشانها و فعالیت آنها در تغییر شکل سطح زمین

۷- آشنائی با فعالیتهای تکتونیکی و تغییرات حاصل از آن در سطح زمین

۸- آشنائی با نقشه های توپوگرافی ، نقشه های زمین شناسی و طرز تهیه آنها .

کد ۲۲۷ - مبانی اقلیم شناسی

عملی -

نظری ۲

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : ندارد

سر فصل درس :

تعریف هوا ، آب و هوا ، و رابطه آن با جغرافیا
جو زمین به منزله جایگاه تغییرات آب و هوایی ، ساختمان جو
عناصر آب و هوایی :

تابش ، عوامل موثر یعنی زاویه تابش ، جو زمین ، تغییرات زمانی و مکانی تابش
دما ، عوامل موثر مانند ارتفاع ، تابش و غیره . نوسان دما ، پراکندگی مکانی دما
رطوبت ، معیارهای اندازه گیری ، حالت های سه گانه رطوبت در جو ، فرایندهای تبخیر ،
تعرق ، ذوب و انجماد . اشباع راه های اشباع از طریق سرد کردن هوا یا تزریق بخار
آب ، صعود هوا به طریق آدیاباتیک ، تراکم ، هسته های تراکم اشکال تراکم مانند مه و ابر
فشار : فشار هوا ، مراکز کم فشار و پر فشار باد ، نیروهای موثر در باد : نیروی شیب
فشار نیروی کوریولیس ، نیروی اصطکاک انواع بادهای (محلی ، منطقه ای ، سیاره ای)
بادهای سیاره ای یا گردش عمومی جو ، مدل های گردش عمومی جو بادهای غربی وزش موجی
بادهای غربی ، بادهای موسمی ، بادهای سامان ، پراکندگی فشار روی زمین ، کمر بندهای
فشار .

سیستم های سینوپتیک : موجهای بادهای غربی ، رودباد ، توده های هوا ، سیکلونها ،
موجهای شرقی ، طوفانهای حاره ای ، توفند ، تنسدر .
بارش : مکانیسم های صعود ، کوهستانی ، همرفتی (معمولی ، وزشی ، دامنه ای) ،
دینامیک (موج کوتاه ، سیکلونی ، جبهه ای) . منابع رطوبت ، اشکال بارش ، شدت
بارش ، پراکندگی بارش بر روی زمین .

کد ۲۲۸ - آب و هوای کره زمین

عملی -

نظری : ۲

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : میانی اقلیم شناسی

سر فصل درس :

طبقه بندی یا ناحیه بندی به عنوان یکی از اهداف اصلی جغرافیا ، طبقه بندیهای

آب و هوایی یک معیاری و چند معیاری .

طبقه بندیهای توصیفی مانند کوپن و ۰۰۰ طبقه بندیهای ژنتیکی و دینامیک .

طبقه بندیهای سینوپتیک تشریح آب و هوای جهان بر اساس طبقه بندی کوپن

و استدلال و توجیح هر کدام بر اساس عوامل دینامیک چون بادهای غربی

و سیستمهای سینوپتیک ، تعیین تیپ هوای غالب و سیستم سینوپتیک

غالب در فصول مختلف هر کدام از مناطق آب و هوایی

کار عملی : دانشجویان پروژه ای را جمع به تعیین آب و هوای منطقه ای

معین بر اساس روشهای آموخته شده شرح ویژگیهای آن انجام خواهند

داد .

کد ۲۲۹ - جغرافیای زیستی: (مبانی و ایران)

عملی -

نظری ۲

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : مبانی اقلیم شناسی

سر فصل درس :

الف - مبانی

- ۱- تعریف جغرافیای زیستی از دیدگاه اکولوژیکی ، اکوسیستم هابه منزله زیست مجموعه ای از سیستمهای فضائی
- ۲- ساختار اکوسیستم: تولید کننده ها ، مصرف کننده ها ، تجزیه کننده ها ، محیط بیجان یعنی آب و هوا ، خاک ، بررسی ساختمان اکوسیستم از نظر شکل ظاهری (علم فیزیو گنومی) گونه غالب ، درجه اهمیت ، انواع طبقه بندی و گروه بندی اکوسیستم .
- ۳- نقش اکوسیستم : انتقال انرژی و ماده ، فرآیند فتوسنتز و تنفس ، گردش ماده شامل انواع چرخه های حیات مانند چرخه کربن و آب و ...
- ۴- مراحل تکوین اکوسیستم : توالی ، رقابت ، نوع رشد در محیط های مستعد و نامستعد ، عوامل موثر در رشد اکوسیستم مانند آب و هوا ، خاک ، ناهمواری ، فضای (میدان زیست) محورهای متعدد فضای نیچ قانون می نیمم ، اکوکداین ها کلیماکس ، کلیماکسهای اقلیمی یا بایومها
- ۵- انواع بایومها : بایوم جنگل ، بایوم علفزار ، بایوم بیابان ، بایوم ساوان ، بایوم توندرا ، تشکیلات درونی و پراکندگی مکانی بایومها .
- ۶- بررسی مصرف کننده های اکوسیستم : علفخواران ، گوشتخواران اولیه ، گوشتخواران ثانویه ، تجزیه کننده ها ، شبکه های غذایی ، چگونگی انتقال انرژی و ماده در شبکه های غذایی بایوم های متفاوت
- ۷- ناهماهنگی فعالیت های اکوسیستم مانند آلودگی محیط ، تخریب منابع

ب - ایران :

- ۱- ویژگیهای اکولوژیک ایران
- ۲- اکوسیستمهای طبیعی ایران
- ۳- منابع طبیعی و ثروتی ایران
- ۴- اکوسیستمهای نواحی بیابان و کویر
- ۵- اکوسیستمهای نواحی کوهستانی
- ۶- اکوسیستمهای نواحی خنثی
- ۷- آلودگی های زیست محیطی در ایران

کد ۲۲۰ - اصول هیدرولوژی و جغرافیای آبها

تعداد واحد : ۲ نظری ۲ عملی —

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز: مبانی اقلیم شناسی

سر فصل درس :

فصل اول : منشاء آب ، سیکل هیدرولوژی و معادله هیدرولوژیکی

فصل دوم : حوزه های آبریز (مرکز تمدنهای تاریخی - مرکز تجمع و فعالیت های

انسانی ، واحد مطالعات طبیعی)

فصل سوم : آبهای زیرزمینی (انواع سفره های آب زیرزمینی ، استخراج آبهای

زیر زمینی چشمه ، قنات و چاه)

فصل چهارم : رودخانه ها و هیدرومتری (دبی رودخانه ، طغیان ، سیل و

پیش بینی آن)

فصل پنجم : پراکندگی دریاها و اقیانوسها بر روی کره زمین و بررسی ویژگیهای

فیزیکی و شیمیائی آب آنها

فصل ششم : بررسی پراکندگی دریاچهها و خصوصیات فیزیکی ، شیمیائی آب آنها

فصل هفتم : مصارف آب (کشتریانی ، مصارف خانگی ، مصارف صنعتی ، ماهیگیری

و غیره)

فصل هشتم : آلودگی آبهای سطحی و زیرزمینی (بررسی عوامل آلوده کننده و

طریق جلوگیری از آلودگی)

کد ۲۲۱ - جغرافیا و برنامه ریزی ناحیه‌ای (مبانی و ایران)

تعداد واحد : ۲   نظری ۲   عملی -
تعداد ساعت : ۳۴
پیش نیاز : ندارد

سر فصل درس :

الف : مبانی و تعاریف برنامه ریزی ناحیه‌ای

- ۱- مفهوم و تعریف ناحیه و منطقه
- ۲- تعریف برنامه ریزی ناحیه‌ای
- ۳- انواع برنامه ریزی ناحیه‌ای
- ۴- جایگاه علم جغرافیا در برنامه ریزی ناحیه‌ای
- ۵- سیر تحولات جغرافیای ناحیه‌ای، نگرشها و دیدگاهها
- ۶- سابقه برنامه ریزی ناحیه‌ای در جهان
- ۷- اصول و روشهای برنامه ریزی ناحیه‌ای
- ۸- معیارهای تقسیمات ناحیه‌ای - منطقه‌ای

ب : برنامه ریزی ناحیه‌ای در ایران

- ۱- سابقه برنامه ریزی ناحیه‌ای در ایران
- ۲- روشهای برنامه ریزی ناحیه‌ای در ایران
- ۲-۱- مبانی جغرافیائی تقسیمات ناحیه‌ای ایران
- ۲-۲- نواحی جغرافیائی ایران
- ۲-۳- بررسی کلیات هر يك از نواحی جغرافیائی ایران
- ۲-۴- برنامه ریزی ناحیه‌ای در مناطق خشك و نیمه خشك
- ۲-۵- برنامه ریزی ناحیه‌ای در مناطق کوهستانی
- ۲-۶- برنامه ریزی ناحیه‌ای در مناطق ساحلی

کد ۲۳۲ - مبانی جغرافیای جمعیت

تعداد واحد : ۲   نظری ۲   عملی -
تعداد ساعت : ۳۴
پیش نیاز : ندارد

سر فصل درس :

- موضوع مورد مطالعه جغرافیای جمعیت
- حدود و محتوای جغرافیای جمعیت
- ارائه اطلاعات جمعیتی بصورت نقشه
- توجه جغرافیدان جمعیت به انسان اندیشه ورز
- انسان به عنوان موجود فرهنگی
- مشکلات بدست آوردن و بکار بردن آمار و اطلاعات
- مسائل تطابق بین المللی
- هدفهای نهایی : خاص یا عام ؟
- توزیع جمعیت جهان
- چند اصل اساسی
- شیوه کتابداری جمعیتی
- اثرات محیط طبیعی
- محیط زیست واقعی انسان
- تاثیر عوامل طبیعی بر انسان فرهنگی
- اثر عوامل اقتصادی
- عوامل اقتصادی و تعداد مطلق جمعیت
- عوامل فرهنگی تعیین کننده تعداد و توزیع جمعیت
- عوامل فرهنگی در مرگ و میر
- فرهنگ و مهاجرت
- گونه شناسی مناطق جمعیتی
- روابط متقابل میان خصایص جمعیتی
- مهاجرت ، طبقه ، شغل
- نژاد ، زبان و دین به عنوان تعیین کننده های جمعیتی
- شیوه های فرهنگی برای منطقه بندی جمعیت ها
- سیر تکامل اجتماعی اعتقادی انسان
- مناطق جمعیتی و دنیای وسیعتر
- موازنه مردم و منابع
- مناطق جمعیت و منابع

کد ۲۳۳ - مبانی جغرافیای اقتصادی (۱): (کشاورزی)

عملی -

نظری ۲

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : مبانی علم اقتصاد

سر فصل درس :

۱- مفهوم و قلمرو جغرافیای کشاورزی

۲- اهمیت موضوع، منابع و روش مطالعه در جغرافیای کشاورزی

۳- محیط طبیعی و اکولوژی زراعی : (مبانی طبیعی کشاورزی)

۴- تئوریه‌ها و دیدگاه‌های موجود درباره جغرافیای اقتصادی - کشاورزی :

۱-۴- نظریه های کلاسیک

۲-۴- نظریه های جدید

۵- سیستم های کشاورزی و مدل‌های کشت در جهان :

۱- کشت ابتدائی

۲- کشت سنتی

۳- کشت مدرن

۴- کشت تجارتي

۶- کشاورزی در کشورهای پیشرفته

۷- کشاورزی در کشورهای در حال رشد

۸- بررسی سیاست‌های کشاورزی در جهان معاصر

۹- آینده کشاورزی با تاکید بر مسائل جهان سوم

کد ۲۳۴ - مبانی جغرافیای اقتصادی^(۴) (منعت - حمل و نقل - انرژی)

تعداد واحد : ۲   نظری ۲   عملی —

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : مبانی علم اقتصاد

سر فصل درس :

- جغرافیای اقتصادی به مثابه شاخه ای از جغرافیا

- تعاریف جغرافیای اقتصادی

- طبقه بندی انواع فعالیت در جغرافیای اقتصادی

- معرفی انواع شاخه های مطروحه در جغرافیای اقتصادی

- بررسی الگوها و فرآیند در جغرافیای اقتصادی

بازار

هزینه ها و تولید

تعریف صنعت معرفی   دسترسی به نیروی کار

عوامل عمومی مکانیابی   انرژی

مواد اولیه

سایر عوامل

تئوریهای مکانیابی صنعتی (معرفی نگرشهای حداقل هزینه، حداکثر سود، تجزیه و

تحلیل بازار، نگرش رفتاری)

بررسی الگوهای ناحیه ای در صنعت

- حمل و نقل :

- معرفی اصول حاکم در کنش متقابل میان مکانها

- نقش حمل و نقل در جغرافیای اقتصادی

- مکانیابی مسئله حمل و نقل

- معرفی مدل حمل و نقل تاف

- نرخ حمل و نقل و بررسی اثرات جغرافیائی آن

- نرخ حمل و نقل و اثر آن بر مکانیابی فعالیتهای اقتصادی

- بررسی هزینه های حمل و نقل و عوامل موثر در تابع حمل و نقل

(انرژی)

- مقدمه ای بر جغرافیا اقتصادی انرژی

- سطح و تولید مصرف انرژی در جهان

زغال سنگ

انواع انرژی فسیلی   نفت

گاز طبیعی

" انرژی اتمی " - بررسی بحران انرژی در جهان

- بحث پیرامون انرژیهای جایگزین

- اقتصاد انرژی

کاربرد نگرش

چاره نگرشو روش تجزیه و تحلیل گرایانمدر جغرافیای اقتصادی:

(جغرافیای اقتصادی کاربردی)

کد ۲۳۵ - مبانی جغرافیای روستائی

تعداد واحد : ۲   نظری ۲   عملی -
تعداد ساعت : ۳۴
پیش نیاز : ندارد

سر فصل درن :

- ۱- مقدمه
- ۲- جغرافیای روستائی به عنوان يك علم
  - ۲-۱- شالوده ، دامنه و هافهای جغرافیای روستائی
  - ۲-۲- اهمیت مطالعات و روش بررسی در جغرافیای روستائی
- ۳- ساختار جغرافیائی روستاها
  - ۳-۱- چشم انداز و چشم انداز روستائی
  - ۳-۲- موقعیت و عوامل موثر در نحوه استقرار سکونتگاههای روستائی
    - ۳-۲-۱- عوامل محیط طبیعی
    - ۳-۲-۲- عوامل اجتماعی - اقتصادی و سیاسی
  - ۴- الگوهای سکونتگاههای روستائی
    - ۴-۱- وسعت روستاها
    - ۴-۲- الگوهای زیر بنائی سکونتگاههای روستائی
    - ۴-۳- شکلهای زمینهای زراعی ، روستائی
    - ۴-۴- خانه های روستائی ، طرح و کارکردهای آنها
  - ۵- ویژگیهای اجتماعی - اقتصادی روستا ها
    - ۵-۱- ساختار جمعیتی روستاها
    - ۵-۲- شیوه های مالکیت و بهره برداری از زمینهای روستائی
      - ۵-۲-۱- شیوه های سنتی بهره برداری و تولید روستائی
        - ۵-۲-۱-۱- شیوه های سنتی خانوادگی
        - ۵-۲-۱-۲- شیوه های سنتی جمعی
      - ۵-۲-۲- شیوه های نو بهره برداری و تولید روستائی
    - ۵-۳- ساختار و انواع منابع روستائی
    - ۵-۴- نهادهای اجتماعی ، اقتصادی و خدماتی روستاها
  - ۶- روابط شهر و روستا
  - ۷- برنامه ریزی و توسعه روستائی
    - ۷-۱- زمینه های نا برابری زندگی شهری و روستائی (با تاکید بر جهان سوم و ایران)
    - ۷-۲- پیش فرضها و هدفهای توسعه روستائی (با تاکید بر جهان سوم و ایران)
- ۸- جمع بندی

کد ۲۳۶ - مبانی جغرافیای شهری

عملی -

نظری ۲

تعداد واحد، ۲

تعداد ساعت: ۳۴

پیشنیاز: ندارد

سر فصل درس:

۱- جغرافیای شهری چیست؟ ابعاد اجتماعی و اقتصادی جغرافیای شهری، قلمروهای جغرافیای شهری، دو موج بزرگ در تحولات جغرافیای شهری، مطالعه تطبیقی در جغرافیای شهری، ابعاد اجتماعی - اقتصادی جغرافیای شهری، مطالعه ماکرو و میکرو (کلان و خرد) در جغرافیای شهری، سطوح تحلیلی در مسائل جغرافیای شهری، اقتصاد سیاسی و جغرافیای شهری، تحلیل تخصیص منابع و جغرافیای شهری، مدیران شهری و مسائل جغرافیای شهری، محیط طبیعی و جغرافیای شهری، جغرافیای شهری و تصمیمات سیاسی، جغرافیای شهری و نقش دولتها، جغرافیای شهری و جغرافیای تاریخی شهرها، افقهای تازه در جغرافیای شهری، سیستم اطلاعات جغرافیایی و مسائل جغرافیای شهری، نتیجه گیری.

۲- سیر تکوینی جغرافیای شهری:

نظریات جورج کپل و اکوشولتر جبر جغرافیایی و جغرافیای شهری، تاثیر تحولات علم جغرافیا در جغرافیای شهری، جغرافیای سنتی و جغرافیای شهری انقلاب کمی و جغرافیای شهری، جغرافیدانان، شهرهای جهان سوم، جغرافیای شهری در آمریکا، جغرافیای شهری در چین، نتیجه گیری از سیر تحولات در جغرافیای شهری

۳- شهر و مفاهیم شهری

ملاکهای شناخت شهر از روستا، موقع مطلق و موقع نسبی شهرها، شناخت شهر بر پایه کارکردهای اقتصادی، خمیمه های روستائی در برابر خمیمه های شهری، مفهوم شهر نشینی، مفهوم شهرگرایی، تفاوت های شهری و روستائی، ویژگیهای شهری در جهان سوم رفتار اجتماعی و فضای شهری، بخش مرکزی شهرها، شناخت مرزهای بخش مرکزی شهرها، نمونه هایی از بخش مرکزی شهرها، مفهوم مادر شهر، مفهوم مگا لاپلیس، تعاریف و مفاهیم حومه های شهری، مرزهای دهشهر، شهر و مهاجرت های روستائی.

۴- مورفولوژی شهرها و کیفیت زندگی در دوره های تاریخی: بررسی نظریه های مربوط به پیدایش شهرها، نظریه اقتصادی و پیدایش شهرها، شهر به عنوان پایگاه نظامی، نظریه مذهبی و پیدایش شهرها، آغاز زندگی شهری، اولین شهرها در تاریخ، مورفولوژی شهرهای رومی، مورفولوژی شهرهای دوره رنسانس زندگی و توسعه شهری در دوره قرون وسطی، کارکرد و مورفولوژی شهرهای ماقبل صنعتی، شهرهای فئودالی، شهرهای تجاری، شهرهای استبداد گران شهرهای دوره انقلاب صنعتی، نقش شهرهای صنعتی در پیدایش تفکرات سیاسی، شهرهای استعمار زده، تاثیرات اروپائیان در شهرهای استعمار زده، ساخت شهرهای استعمار زده، شهرهای استعمار زده بعد از استقلال آینده اقتصادی شهرهای استعمار زده شهرهای فرا صنعتی.

بقیه در صفحه بعد

۵- ساخت اکولوژیک شهرها : ساخت قطاعی شهر ، ساخت ستاره‌ای شهر ، ساخت
چند هسته ای ، ساخت عمومی شهرها ، ساخت طبیعی شهر نظریه موریس
دوی، عوامل موثر در ساخت منطقه مسکونی شهر ساخت بخش مرکزی شهرها
به ساخت شهر به صورت دوایر متحدالمركز ، تحلیل نظریه های مربوط
به ساخت شهر

کد ۲۲۸ - جغرافیای سیاسی (مبانی و ایران)

تعداد واحد : ۲   نظری ۲   عملی —
تعداد ساعت : ۳۴
پیش نیاز : ندارد

سر فصل درس :

مباحث عمومی

- ۱- ماهیت و قلمرو جغرافیای سیاسی
  - ۲- سازمان یابی فضا : بررسی تحولات تاریخی
  - ۳- پیدایش نظام دولت به معنای امروزی
  - ۴- ساختار درونی دولت : الف - خصوصیات سرزمین ب - خصوصیات ملی
  - ۵- واحدهای اداری داخلی
  - ۶- مرزهای سیاسی : خشکی
  - ۷- جغرافیای سیاسی دریاها
  - ۸- روابط بین ملل
  - ۹- دیدگاههای ژئوپولتیکی
- جغرافیای سیاسی ایران :

- ۱- علت وجودی ایران بصورت يك دولت مدرن و واحد
- ۲- بررسی تاریخی نقشه سیاسی ایران
- ۳- ریخت شناسی سیاسی : شکل، وسعت، موقع جغرافیائی، ناهمواری، منابع استراتژیک
- ۴- ساختار درونی : پایتخت ، واحدهای سیاسی داخلی ، مناطق فرهنگی
- ۵- ساختار ملی : بررسی عوامل وحدت بخش و تفرقه انداز ملی
- ۶- مرزهای سیاسی : اختلافات مرزی خشکی و دریائی
- ۷- مرزهای دریائی ایران در خلیج فارس ، دریای عمان و بحر خزر
- ۸- مبانی جغرافیائی سیاست خارجی ایران

کد ۲۳۹ - ژئومرفولوژی ایران

عملی

نظری ۲

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت ۳۴

پیش نیاز : مبانی ژئومرفولوژی (۱) و (۲)

سر فصل درس :

فصل اول : کلیات

موقعیت فلات ایران در کمربند کوهزائی آلپ - هیمالیا - خطوط اساسی ویژگیهای طبیعی ایران

فصل دوم :

داده های زمین شناختی - تحولات تکتونیکی سرزمین ایران ، واحدهای مرفوتکتونیک بزرگد و ویژگیهای آن

فصل سوم :

ماهیت و کیفیت تحولات اقلیمی کوآترنر و شواهد آن ، اقلیمکنونی و تقسیمات مرفوکلیماتیک ایران

فصل چهارم :

واحدهای توپوگرافیک و ویژگیهای مرفولوژیکی آنها

الف - کوه ها و طبقه بندی آنها

ب - دشت ها و طبقه بندی آنها

ب - عملی (۱ واحد)

بررسی نقشه های مربوط ، عکسها و بازدید از مناطق مختلف ایران

کد ۲۴۱ - جغرافیای ناحیه‌ای ایران (۱): سواحل شمال و جنوب

تعداد واحد : ۲ نظری ۲ عملی -

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : جغرافیا و برنامه ریزی ناحیه‌ای : (میانی و ایران)

سرفصل درس :

۱-۱- تعاریف و مفاهیم و اصول و اهمیت مطالعات جغرافیای ناحیه‌ای

۲-۱- روش و تکنیکهای مطالعه جغرافیای ناحیه‌ای

۳-۱- نقش عوامل طبیعی و انسانی و اقتصادی در تقسیمات ناحیه‌ای

۲- بررسی مسائل جغرافیای ناحیه‌ای جلگه های ساحلی شمال و جنوب ایران

الف - سواحل دریای مازندران

۱-۲- تاریخچه پیدایش جلگه ها و تحول شکل آنها بصورت کنونی از نظر زمین شناسی

و ژئومورفولوژی و بررسی سایر مسائل طبیعی ناحیه (آب و هوا، منابع آب، منابع خاک،

و پوشش گیاهی)

۳- مشخصات انسانی ناحیه

۱-۳- جمعیت و پراکندگی و رشد آن در مناطق شهری و مناطق روستائی

۲-۳- بررسی شهر و مسائل شهری

۳-۳- بررسی روستا و مسائل روستائی

۴-۳- رابطه شهر و روستا

۵-۳- تقسیمات سیاسی و انطباق آن با مسائل طبیعی

۶-۳- تحرک و جابجائی جمعیت

۴- بررسی مسائل اقتصادی ناحیه

۱-۴- فعالیتهای عمده اقتصادی

۲-۴- فعالیتهای کشاورزی

۳-۴- فعالیتهای صنعت

۴-۴- فعالیتهای خدمات و بازرگانی

۵-۴- نقش بنادر شمال در مبادلات خارجی

۶-۴- نقش بنادر از نظر میدان ماهی و بررسی شیلات

۷-۴- نقش توریم در اقتصاد ناحیه - اهمیت سواحل دریای مازندران از نظر اشتغال -

زایی ، درآمد سرانه (سهم مناطق جلگه‌ای ساحل دریای مازندران در تولید

ناخالص ملی

ب - سواحل خلیج فارس و دریای عمان

۱-۳- تاریخچه پیدایش جلگه‌ها و تحول شکل آنها بصورت کنونی از نظر زمین شناسی

و ژئومورفولوژی

۲-۳- بررسی سایر مسائل طبیعی ناحیه (آب و هوا ، منابع آب ، منابع خاک ، پوشش

نباتی

۳-۳- مشخصات انسانی ناحیه

۴-۳- جمعیت و پراکندگی و رشد آن در مناطق شهری و مناطق روستائی

۵-۳- بررسی شهر و مسائل شهری

۶-۳- بررسی روستا و مسائل روستائی

۷-۳- رابطه شهر و روستا

۸-۳- تحرك و جابجائی جمعیت

۹-۳- بررسی مسائل کوچ و کوچ نشینی

۱۰-۳- بررسی مسائل اقتصادی

۱۱-۳- فعالیتهای عمده اقتصادی

۱۲-۳- کشاورزی

۱۲-۴- صنعت

۱۵-۳- خدمات و بازرگانی

۴- نقش سواحل جنوب در اقتصاد ناحیه و ایران

۱-۴- اهمیت بنادر و سواحل و جزایر جنوب ایران بعنوان شریانهای حیات اقتصادی ایران
مبادی ورودی و خروجی کالا)

۲-۴- اهمیت سواحل و بنادر جنوب از نظر نفت و گاز و نفت فلات قاره و جزایر آن از نظر
سوق الجیشی

۳-۴- اهمیت سواحل خلیج فارس ، دریای عمان ، و جزایر آن از نظر سوق الجیشی و سیاسی

۴-۴- اهمیت سواحل خلیج فارس ، دریای عمان ، از نظر صید ماهی و میگو و پرورش و صید
مروارید

۴-۵- اهمیت سواحل خلیج فارس ، دریای عمان ، از نظر توریستی - اهمیت سواحل جنوب
از نظر اشتغال زدایی

۵-۵- اهمیت مناطق آزاد تجاری و جزایر کیش و قشم

- درآمد سرانسه " سهم مناطق آزاد تجاری سواحل خلیج فارس و دریای عمان در تولید
ناخالص ملی

کد ۲۴۲ - جغرافیای ناحیه‌ای ایران (۲): مناطق کوهستانی

تعداد واحد : ۲   نظری ۲   عملی -

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : جغرافیا و برنامه ریزی ناحیه‌ای : (مبانی و ایران)

سر فصل درس :

فصل اول : تعاریف و مفاهیم ، اصول و اهمیت جغرافیای ناحیه‌ای

۱-۱- روشها و تکنیکها در جغرافیای ناحیه‌ای

۱-۲- مطالعات ناحیه‌ای - معیارهای شکل‌یابی ناحیه‌ای

۱-۳- مبانی تقسیمات ناحیه‌ای ایران (نقش عوامل طبیعی در شکل‌بندی نواحی ایران -

توپوگرافی اقلیم ، پوشش گیاهی

فصل دوم : نقش ناهمواریها در تقسیمات ناحیه‌ای ایران

۲-۱- بررسی نقشه ناهمواریهای ایران

۲-۲- نقش ناهمواریها در شکل‌یابی نواحی طبیعی

۲-۳- مناطق جغرافیایی ایران و تقسیمات آن با توجه به ویژگیهای کوپوگرافیک

۲-۴- نقش ناهمواریها در تشکیل حوضه‌های آبریز

فصل سوم : انسان و کوهستان

۳-۱- مکان‌گزینی انسان در ارتفاع

۳-۲- انطباق جوامع انسانی در نواحی کوهستانی

۳-۳- روستاها و شهرها در ارتفاعات

۳-۴- پراکندگی جوامع انسانی (شهری و روستائی) در نواحی کوهستانی

۳-۵- نقش عوامل کوهستانی در جایگزینی و نحوه معیشت انسان در ارتفاعات (معیشت

کشاورزی - معیشت شبانی - منابع زیر زمینی - سایر امکانات و پتانسیل نواحی

کوهستانی)

۳-۶- تحول در معیشت‌های نواحی کوهستانی

۳-۷- شیوه‌های مختلف بهبود شرایط زیست و بهره‌برداری از نواحی کوهستانی

توضیح : این درس دارای سفر علمی است : استاد و دانشجو بایستی حد اقل به

مدت ۲ روز و حد اکثر ۵ روز به یکی از مناطق ایران سفر نمایند .

دانشگاهها بایستی امکانات قانونی وسایل و ابزار لازم در اختیار گروههای آموزشی

قرار دهند .

کد ۲۴۳ - جغرافیای ناحیه‌ای ایران (۳) : مناطق خشک و نیمه خشک

تعداد واحد : ۲   نظری ۲   عملی -

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : جغرافیا و برنامه ریزی ناحیه‌ای : (مبانی و ایران)

سر فصل درس :

- ۱- مفهوم جغرافیای ناحیه‌ای ، اهمیت مطالعه جغرافیایی ناحیه‌ای در ایران
- ۲- روشها و تکنیکهای مطالعات جغرافیای ناحیه‌ای
- ۳- ناحیه بندی در ایران ، سوابق و معیارها
- ۴- مفهوم خشکی و شرایط آن
- ۵- مختصات عمومی طبیعی مناطق خشک ایران
- ۶- شرایط عمومی انسانی مناطق خشک ایران
- ۷- انواع معیشت در مناطق خشک ایران
- ۸- شرایط کوچندگی در مناطق خشک ایران
- ۸-۱ شرایط طبیعی و اکولوژیکی کوچندگی در مناطق خشک
- ۸-۲ ایلات مناطق خشک
- ۸-۳ شرایط اقتصادی کوچندگی در مناطق خشک
- ۹- روستا و روستا نشینی در مناطق خشک
- ۹-۱ مشخصات روستاهای مناطق خشک ایران از نظر شرایط تکوین و استقرار
- ۹-۲ مشخصات انسانی روستاهای مناطق خشک
- ۹-۳ شرایط اقتصادی روستاها در مناطق خشک
- ۱۰- شهر نشینی و توسعه شهری در مناطق خشک و توزیع جغرافیای آن
- ۱۰-۱ تشکیل شهرها در مناطق خشک و توزیع جغرافیای آن
- ۱۰-۲ گسترش و توسعه شهر نشینی در مناطق خشک
- ۱۰-۳ مبانی اقتصادی شهر نشینی در مناطق خشک
- ۱۱- مبانی توسعه در کوچندگی مناطق خشک
- ۱۲- شرایط توسعه مناطق روستایی
- ۱۳- چگونگی توسعه شهرهای نواحی خشک ایران

کد ۲۴۴ - جغرافیای جمعیت ایران

عملی -

نظری ۲

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : مبانی جغرافیای جمعیت

سر فصل درس :

- ۱- محیط جغرافیایی ایران و توزیع جمعیت
- ۲- تاریخچه مطالعات جمعیتی در ایران و اهمیت مطالعه جمعیت از دیدگاه علم جغرافیا
- ۳- توزیع و تراکم جمعیت و ویژگیهای ناحیه ای در ایران
- ۴- الگوهای باروری مرگ و میر مهاجرت در مناطق مختلف ایران
- ۵- تطابق ویژگیهای بین المللی الگوهای جمعیتی با در نظر گرفتن ویژگیهای جمعیتسی ایران
- ۶- تفاوتهای ناحیه ای در ساختار جمعیت ایران - سن ، جنس و نرخ ها و شاخص های مربوط
- ۷- افزایش جمعیت و بررسی عوامل و پیامدهای آن
- ۸- ساختارهای جمعیتی ، شهری ، روستائی ، عشایری ایران
- ۹- ترکیب اقتصادی جمعیت ایران
- ۱۰- مسائل اشتغال در ایران
- ۱۱- ویژگیهای اجتماعی جمعیت ایران
- ۱۲- سواد و دیگر شاخصهای آموزشی
- ۱۳- آینده جمعیت با در نظر گرفتن افزایش آن و با توجه به منابع ایران

کد ۲۴۵ - جغرافیای اقتصادی ایران (۱) (کشاورزی)

تعداد واحد : ۲   نظری ۲   عملی -

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : مبانی علم اقتصاد - مبانی جغرافیای اقتصادی (۱) : کشاورزی

سر فصل درس :

۱- مقدمه : اهمیت و جایگاه جغرافیای اقتصادی ایران (با تاکید بر بخش کشاورزی)

۲- ویژگیها و توانهای محیط طبیعی ایران از نقطه نظر جغرافیای اقتصادی

۳- بررسی ساختار اقتصادی جمعیت ایران در بخش کشاورزی

۴- منابع طبیعی ایران

۴-۱- منابع آب

۴-۲- خاک

۴-۳- جنگل و مرتع

۴-۴- منابع دریائی

۵- جغرافیای کشاورزی ایران :

۵-۱- بررسی تاریخچه کشاورزی در ایران

۵-۲- ساخت زراعی ایران

۵-۳- تولیدات کشاورزی ایران (زراعی، دامی، صید، و ...)

۵-۴- شناخت قطب های کشاورزی و مسایل آن در ایران

۶- بررسی سیاستهای اعمال شده در بخش کشاورزی ایران

۷- آینده بخش کشاورزی ایران : مسایل ، مشکلات و راه حلها

کد ۲۴۶ - جغرافیای اقتصادی ایران (۲): (صنعت، انرژی و حمل و نقل)

تعداد واحد : ۲ نظری ۲ عملی -

تعداد ساعت : ۳۴

پیشنیاز : مبانی علم اقتصاد- مبانی جغرافیای اقتصادی (۲): صنعت، انرژی، حمل و نقل

سر فصل درس :

۱- مقدمه : اهمیت و جایگاه جغرافیای اقتصادی ایران (باتاکید بر صنعت، انرژی

و حمل و نقل)

۲- ویژگیهای توانهای محیط طبیعی ایران از دیدگاه توسعه صنعتی

۳- بررسی ساختار اقتصادی جمعیت ایران در بخش صنعت ، انرژی و حمل و نقل

۴- جغرافیای صنعتی ایران :

۴-۱- بررسی تاریخچه صنعت در ایران: (قاجاریه، پهلوی، پس از انقلاب اسلامی)

۴-۲- صنایع استخراجی

۴-۳- صنایع کارخانه‌ای

۴-۴- صنایع دستی و روستایی

۴-۵- شناخت قطبهای صنعتی و مسایل آن در ایران

۴-۶- بررسی سیاستها و استراتژیهای اعمال شده در بخش صنعت ایران

۵- انرژی و صنایع مربوطه در ایران

۶- جغرافیای حمل و نقل در ایران

۶-۱- تاریخچه توسعه حمل و نقل در ایران

۶-۲- عبوررسی وضع موجود حمل و نقل در ایران

۷- بازرگانی داخلی و خارجی ایران

کد ۲۴۷ - جغرافیای شهری ایران

تعداد واحد : ۲   نظری ۲   عملی -

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : مبانی جغرافیای شهری

سر فصل درس :

- ۱- تعریف و مفهوم شهر در ایران
- ۲- تاریخچه شهر و شهر نشینی در ایران
  - ۲-۱- ویژگیهای شهر و شهر نشینی دوران باستان و پیش از اسلام
  - ۲-۲- ویژگیهای شهر و شهر نشینی از پیروزی اسلام تا حمله مغول
  - ۲-۳- شهر و شهر نشینی از حمله مغول تا دوران قاجار
- ۳- شهر و شهر نشینی در دوره قاجار (ویژگیهای اقتصادی، اجتماعی و کالبدی شهرها)
- ۴- شهر و شهر نشینی در دوران پهلوی
  - ۴-۱- اقتصاد سیاسی دوران پهلوی و تاثیر آن بر شهرها
  - ۴-۲- تحولات و ویژگیهای اجتماعی شهر نشینی
- رشد جمعیت و نسبت جمعیت شهری
- تحول جمعیت شهر نشینی و ویژگیهای جمعیتی آن نظیر مهاجرت
  - ۴-۳- ویژگیهای اقتصادی شهرهای ایران
- تحولات اقتصادی و ویژگیهای اقتصادی شهرها
- کار کردهای شهری
- سازمان یابی کار کردهای شهری
  - ۴-۴- ویژگیهای کالبدی شهرها
- عوامل موثر اجتماعی، اقتصادی و فنی تغییرات دریافت و نقشه شهرها
- قوانین و مقررات شهری و شهر سازی دوران پهلوی : غرب گراشی و پیامدهای آن (طرحهای هادی ، جامع و آمایش)
  - ۴-۵- پراکندگی ، اندازه و شبکه شهری در ایران
  - ۵- تحولات شهر و شهر نشینی در دوران جمهوری اسلامی ایران
- نظام اجتماعی - اقتصادی و فرهنگی و تاثیرات آن بر شهرها
- قوانین و مقررات قانونی و فقهی و تاثیرات آن بر شهرها (قانون اراضی شهری ، طرحهای جامع و نظایر آنها)
  - ۶- روابط شهرها با یکدیگر
  - ۷- روابط شهر و روستا و عشایر
  - ۸- مسایل و مشکلات شهر و شهر نشینی در ایران

کد ۲۴۸ - جغرافیای روستایی ایران

تعداد واحد : ۲   نظری ۲   عملی -

تعداد ساعت : ۳۴

پیش‌نیاز : مبانی جغرافیای روستایی

سر فصل درس :

۱- مقدمه

۱-۲- بررسی تعاریف عنوان شده از روستا و ویژگیهای روستایی

۲- نقش عوامل جغرافیایی ، تاریخی و انسانی در پراکندگی و شکل یابی روستاهای ایران

۲-۱- طبقه بندی روستاهای کشور بر اساس عوامل گوناگون

۲-۲- شناخت و بررسی کالبد روستا

۲-۳- ویژگیهای ساخت مسکن و جایگزینی اجزاء آن

۳- ساختار اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی روستاها تا پیش از اصلاحات ارضی

۳-۱- طبقه بندی و اشکال گوناگون مالکیت بر زمین

۳-۲- شیوه های کشت صنعتی و ماله نسق زراعی

۳-۲-۱- نظام تولید گروهی ، علل تشکیل و عملکرد آن

۳-۲-۲- قشر بندی جامعه روستایی

۳-۳- بررسی و اهمیت آب و آبیاری سنتی در امر کشاورزی

۳-۳-۱- منابع آب روستا

۳-۳-۲- نظام سنجش آب و تقسیم آن

۳-۳-۳- اثرات آبیاری سنتی در بافت هرم اجتماعی - اقتصادی روستا

۴- اصلاحات ارضی و دگرگونیهای بنیادی در روستاهای کشور

۴-۱- سابقه تاریخی اصلاحات ارضی در ایران

۴-۲- دگرگونی در اشکال مالکیت بر زمین

۴-۳- بررسی تحولات در نوع و شیوه های کشت

۴-۴- دگرگونیهای بوجود آمده در منابع آب و اثرات آن در جامعه روستایی

۴-۵- ایجاد و نقش سازمانهای دولتی و خصوصی در روستاها

۴-۶- تحول دریافت اجتماعی ، هرم قدرت و تشکیل گروه های جدید شغلی

۵- اهمیت باغداری در توسعه اقتصادی روستا

۶- دام داری و اثرات آن در اقتصاد روستا

۶-۱- دامداری مکمل فعالیت زراعی

۶-۲- دام داری به عنوان اساس اقتصاد روستا

۷- صنایع دستی روستا

۸- بررسی روابط شهر - روستا و جامعه کوچرو

۸-۱- نظام سلسله مراتبی سکونتگاههای روستایی

۸-۲- روابط شهر و روستا

۸-۳- رابطه روستا با جامعه کوچرو

۹- نقش و اثرات شرکت های سهامی زراعی و شرکت های کشت و صنعت در روستاهای کشور

۱۰- انقلاب اسلامی و تاثیرات آن بر جامعه روستایی ایران

کد ۲۴۹ - متون جغرافیایی به زبان انگلیسی (۱)

تعداد واحد ۲   نظری ۲   عملی -

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : زبان عمومی ۱

سر فصل درس :

بخش ۱ ژئومورفولوژی

۱- موقع زمین در فضا

۲- حرکات زمین و دلایل آن

۳- اشکال عمده سطح زمین

۴- فرسایش

بخش ۲ آب و هوا

۱- انرژی خورشید و حرارت

۲- فشار و بادهای

۳- رطوبت و بارش

۴- خاک و پوشش نباتی

کد ۲۵۰ - متون جغرافیائی به زبان انگلیسی (۲)

تعداد واحد : ۲ نظری ۲ عملی -

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : متون جغرافیائی به زبان خارجی ۱

سر فصل درس :

بخش ۱ جمعیت

۱- توزیع جمعیت در جهان

۲- موالید و مرگد و میر

۳- تغییرات جمعیتی

۴- مهاجرت

بخش ۲ جغرافیای اقتصادی

۱- بخش کشاورزی

۲- کشاورزی سنتی و ویژگیهای آن

۳- کشاورزی مدرن و ویژگیهای آن

۴- منعت به عنوان فعالیت ثانویه

۵- عوامل مکانی موثر در مکان یابی صنعتی

۶- منعت در کشورهای صنعتی و پیشرفته

بخش ۳ استقرارگاههای شهری و روستائی

۱- مورفولوژی استقرار گاهها

۲- تئوری مکان مرکزی

۳- استقرار گاههای شهری و شهر ما قبل صنعت

۴- توسعه سیستم شهری در کشورهای پیشرفته

۵- روند جاری شهر نشینی در ممالک در حال توسعه

۶- ساختار درونی شهر

کد ۲۵۱ - پروژه

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت : ۶۸

پیش نیاز : پروژه در ترم هفتم انتخاب میشود .

سرفصل درس :

موضوع پروژه با توجه به تعداد تخصصهای موجود در گروه در یکی
از زمینه های جغرافیای طبیعی یا جغرافیای انسانی انتخاب می شود .

کد ۲۵۲ - جغرافیای جهان سوم

تعداد واحد : ۲ نظری ۲ عملی -

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : جغرافیای سیاسی : (مبانی و ایران)

سر فصل درس :

فصل اول : تعاریف و مفاهیم

۱- تعاریف و مفاهیم و سیر تحولات تاریخی کم رشدی

۲- دیدگاهها و نقطه نظرات در مورد کم رشدی

۳- بررسی مفهوم جهان سوم

فصل دوم : معیارهای کم رشدی

۱- نظم جمعیتی : ساختارنسبی ، جنسی جمعیت ، افزایش جمعیت ، بالا بودن نرخ زادو ولد و باروری ، مرگد و میر ، پائین بودن عمر متوسط زندگی ، جوانی جمعیت ، و در صد قوی افراد غیر فعال

۲- نظم مصرفی : تغذیه ناکافی از نظر کمی و کیفی ، پائین بودن موارف متداول (انرژي-آهن ، سیمان ، ...)

۳- نظم تولید و سازماندهی اقتصادی (کشاورزی ، صنعتی ، حمل و نقل ، تجارت)

۴- نظم اجتماعی ، پائین بودن درآمد متوسط و سطح زندگی ، تضاد آشکار در سطح طبقات اجتماعی و وسعت بیکاری ، بیسوادی ، نقض تجهیزات بهداشتی و درمانی- سطح بهداشت

۵- نظم سیاسی : متداول بودن رژیمهای دیکتاتوری ، وابستگی سیاسی

۶- نظم فضائی : تفاوت های ناحیه ای - مسائل و مشکلات شهری - ناهمبستگی های اقتصادی و انسانی در شهرهای بزرگ

فصل سوم : ارزیابیهای کلی

۱- مقایسه کشورهای جهان سوم با کشورهای پیشرفته

۲- استعمار و جهان سوم

۳- نظام اقتصادی جهان و تاثیر آن در اقتصاد جهان سوم

۴- روابط تجاری و سهم تجارت جهان سوم در جهان

۵- وابستگی های سیاسی در جهان سوم - مسابقه تسلیحاتی

۶- بررسی راههای عملی استقلال سیاسی - اقتصادی و فرهنگی جهان سوم

کد ۲۵۳ - ویژگیهای جغرافیای کشورهای اسلامی

تعداد واحد : ۲   نظری ۲   عملی -

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : جغرافیای سیاسی : (مبانی و ایران)

سر فصل درس :

شامل تعاریف مفاهیم و اصطلاحات بنیادی و اهمیت درس جغرافیای کشورهای اسلامی

۱- بررسی موقعیت جغرافیائی کشورهای مسلمان در جهان (موقع ریاضی - نسبی و طبیعی)

۲- پیدایش اسلام و گسترش تاریخی آن در سرزمینهای اسلامی (تکوین تاریخی سرزمینهای اسلامی)

۳- استعمار و تشکیل کشورهای اسلامی: (قدرتهای استعماری و تشکیل و تکوین کشورهای اسلامی معاصر)

۴- جایگاه جهان اسلام در تئوریهای ژئوپولتیکی معاصر

۵- تقسیم بندی جهان اسلام بر مبنای تقاطع های جغرافیائی

۶- " " " " استراتژیهای سیاسی - نظامی - اقتصادی و فرهنگی

۷- ساختار و ویژگیهای اجتماعی و فرهنگی جهان اسلام

۸- ساختار و ویژگیهای اقتصادی سیاسی جهان اسلام

۹- مقایسه جهان اسلام و کشورهای پیشرفته صنعتی و کشورهای جهان سوم غیر مسلمان از دیدگاه توانهای طبیعی سیاسی ، اجتماعی ، فرهنگی و اقتصادی

۱۰- نقش انقلاب اسلامی و جایگاه ایران اسلامی در رابطه با جهان اسلام

۱۱- انقلاب اسلامی - قدرتهای جهانی و آینده جهان اسلام

کد ۲۵۴ - جغرافیای کشورهای سرمایه‌داری

تعداد واحد : ۲   نظری ۲   عملی -

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : جغرافیای سیاسی : (مبانی و ایران)

سر فصل درس :

- الف - بررسی زمینه ها و عوامل پیدایش قدرتهای صنعتی سرمایه داری جهانی
- ۱- زمینه تاریخی
  - ۲- عوامل و ویژگیهای محیط جغرافیائی و توانهای طبیعی
  - ۳- زمینه های اقتصادی ، اجتماعی و سیاسی
  - ۴- جایگاه قدرتهای سرمایه داری صنعتی در نظام سلطه جهانی
- ب - بررسی جغرافیائی نمونه هائی از کشورهای سرمایه داری صنعتی نظیر آمریکا ، اروپای غربی ، ژاپن و ۰۰۰ از طریق شناخت ویژگیها و عوامل ذیل :
- ۱- شناخت محیط طبیعی و ویژگیهای اکولوژیکی
  - ۲- ویژگیهای تاریخی و ملی
  - ۳- جغرافیای اقتصادی :
  - ۱-۳ اقتصاد کشاورزی
  - ۲-۳ اقتصاد صنعتی
  - ۳-۳ خدمات و رفاه اجتماعی
  - ۴- ساختار سیاسی و حکومت
  - ۱-۴ روابط با کشورها و جایگاه بین المللی
  - ۲-۴ میزان و نحوه تسلط بر کشورهای جهان سوم بویژه کشورهای اسلامی
  - ۲-۵ نتیجه گیری و جمع بندی از درس

کد ۲۵۵ - مبانی علم اقتصاد

عملی -

نظری ۲

تعداد واحد ۲

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : ندارد

سر فصل درسی :

فصل اول - معرفی علم اقتصاد

- ۱-۱- موضوع علم اقتصاد   ۱-۲- ماهه کمیابی   ۱-۳- امکانات تولید
۱-۴- سوالات اساسی در اقتصاد   ۱-۵- جریان فعالیتهای اقتصادی

فصل دوم - تقاضا ، عرضه و تعادل

- ۲-۱- تقاضا   ۲-۲- عرضه   ۲-۳- تقاضا ، عرضه و تعادل
۲-۴- انتقال تقاضا   ۲-۵- انتقال عرضه

فصل سوم - محاسبه درآمد ملی

- ۳-۱- تعریف درآمد ملی و اهمیت و کاربرد آن
۳-۲- جریان دایره وار درآمد (بدون پس انداز و دولت و اقتصاد خارج - بدون دولت و اقتصاد خارجی - با دولت و بدون اقتصاد خارجی - با دولت و اقتصاد خارجی)
۳-۳- آشنائی با مفاهیم مختلف در حسابهای ملی
۳-۴- محاسبه درآمد ملی (روش درآمد - روش هزینه - روش تولید)
۳-۵- برخی شاخصهای مرتبط با درآمد ملی (درآمد شخصی - درآمد سرانه - درآمد قابل تصرف - رشد درآمد ملی)
۳-۶- معرفی شاخصهای قیمتها (پاش و لاسپیر) و محاسبه درآمد ملی به قیمت ثابت
۳-۷- رشد پولی ، رشد واقعی

فصل چهارم - مصرف ، پس انداز و سرمایه گذاری

- تابع مصرف (میل نهائی به مصرف - میل متوسط به مصرف - و روابط آنها)
- تابع پس انداز (میل نهائی به پس انداز - میل متوسط به پس انداز و روابط آنها)
- رابطه تابع مصرف یا تابع پس انداز
- پس انداز و سرمایه گذاری در تحلیل کلاسیک
- پس انداز و سرمایه گذاری در تحلیل کینز
- سرمایه گذاری (فرضیات مختلف راجع به سرمایه گذاری)

فصل پنجم - تعیین درآمد ملی

- ۵-۱- عرضه کل یا تقاضای کل در تعادل
۵-۲- پس انداز ، سرمایه گذاری در تعادل
۵-۳- ضریب تکاثری (نمایش جبری و در صورت نیاز نمایش هندسی)
۵-۴- درآمد تعادلی و اشتغال کامل

فصل ششم - سیاست مالی و درآمد ملی

- ۶-۱- مقدمه   ۶-۲- مخارج دولت ، مالیات و سطح درآمد   ۶-۳- سیاست مالی

فصل هفتم - دوران تجاری

۷-۱- اشتغال کامل ۷-۲- تورم ۷-۳- دوران تجاری ۷-۴- اصل شتاب

فصل هشتم - هزینه تولید

۸-۱- هزینه های آشکار ، هزینه های غیر آشکار و سود اقتصادی

۸-۲- قانون بازده نزولی

۸-۳- هزینه کل کوتاه مدت

۸-۴- هزینه هر واحد در کوتاه مدت

۸-۵- هزینه های تولید بلند مدت

۸-۶- بازدهی نسبت به مقیاس ثابت ، فزاینده و کاهنده

فصل نهم - قیمت و تولید در شرایط رقابت کامل

۹-۱- تقاضا در شرایط رقابت کامل

۹-۲- حد اکثر کردن سود در کوتاه مدت : روش کامل

۹-۳- حد اکثر کردن سود در کوتاه مدت : روش نهایی

۹-۴- سود یا ضرر کوتاه مدت

۹-۵- منحنی عرضه بنگاه در کوتاه مدت

۹-۶- تعادل بلند مدت بنگاه رقابتی

۹-۷- هزینه صنعت ثابت ، فزاینده و کاهنده

کد ۲۵۶ - جغرافیا و صنعت توریسم

عملی -

نظری ۲

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : ندارد

سر فصل درسی :

- ۱- حدود و قلمرو جغرافیای توریستی ، تعاریف و مفاهیم جغرافیای توریستی ، جغرافیای توریستی به عنوان شاخه ای از جغرافیای کاربردی .
- ۲- تاریخچه رشد صنعت توریسم : نیاز انسان به تفریح و استراحت ، افزایش ساعات فراغت ، بالا رفتن درآمدها ، تکامل تکنولوژی حمل و نقل ، سرمایه گذاری در صنعت توریسم ، تاثیر ارتباطات بین المللی ، توسعه تاثیرات توریستی .
- ۳- توریسم به عنوان یک پدیده جغرافیایی ، توریسم و امر تجارت ، توریسم و بازار یابی توریسم و سیاست ، توریسم به عنوان رفتار اجتماعی و فرهنگی ، توریسم به عنوان صنعت ، توریسم به عنوان یک عامل درمانی .
- ۴- توریسم و محیط ، محیطهای طبیعی و صنعت توریسم ، شهر - میراثهای فرهنگی و صنعت توریسم ، توریسم و محیطهای روستایی ، توریسم و مکانهای مذهبی ، توریسم و مکانهای تفریحی توریسم زمستانی ، توریسم و سواحل .
- ۵- اقتصاد توریستی ، توریسم و سرمایه گذاری داخلی ، توریسم و سرمایه گذاری خارجی ، توریسم به عنوان یک منبع مهم در توازن پرداختها ، توریسم و امر توسعه اقتصاد سالم و یا ناسالم توریسم ؟ اشتغال و صنعت توریسم .
- ۶- صنعت توریسم و آلودگیهای محیطی ، صنعت توریسم و تخریب منابع طبیعی ، توریسم و آلودگی سواحل ، توریسم و چشم اندازهای زیبا .
- ۷- تاثیرات صنعت توریسم در شرایط اجتماعی ، آیا توریستها قربانی میشوند؟ حرکتهای توریستی ، امراض جنسی و انتشار امراض مختلف در داخل کشورها و در سطح جهان ، تاثیرات فرهنگی صنعت توریسم در کشورهای در حال توسعه ، پخش فرهنگ غربی در جهان
- ۸- بررسی مشخصات اجتماعی و اقتصادی توریستها
- ۹- بررسی نواحی معروف توریستی در جهان : اسپانیا ، ایتالیا ، یونان ، فرانسه و ...
- ۱۰- برنامه ریزی جهت توسعه صنعت توریسم
- ۱۱- صنعت توریسم در ایران

کد ۲۵۷ - منابع و مسائل آب ایران

تعداد واحد : ۲   نظری ۲   عملی -

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : اقلیم ایران - اصول هیدرولوژی و جغرافیای آبها
سر فصل درس :

مقدمه : اهمیت مطالعه در منابع آب ایران

۱- چگونگی پیدایش آب و گردش آن در طبیعت

۲- ذخیره آب در طبیعت

۳- اهمیت منابع آب ایران

۴- میزان آب ایران - بررسی کمی میزان آب در ایران

۵- آبهای سطحی ایران، روش شناخت و مهار کردن آن

۶- مسائل مهار کردن آبهای سطحی ایران

۷- وضع بهره برداری از آبهای سطحی ایران

۷-۱- بهره برداری کشاورزی : وضع موجود و برنامه ریزی

۷-۲- بهره برداری صنعتی : وضع موجود و برنامه ریزی

۸- آبهای زیر زمینی و راههای شناخت آن

۸-۱- بهره برداری از آبهای زیر زمینی در ایران : تحول تاریخی الگوهای

بهره برداری

۸-۲- سیستم های کنونی بهره برداری از آبهای زیر زمینی ایران

۹- منابع آب ایران و آینده آن

کد ۲۵۸ - شهرها و شهرکهای جدید

تعداد واحد ۲   نظری ۲   عملی -
تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : جغرافیای شهری (مبانی و ایران)

سر فصل درس :

الف : شهرهای جدید در جهان

۱- مقدمه : (تعریف و اهمیت شهرهای جدید)

۲- زمینه های پیدایش تئوری شهرهای جدید در جهان

۳- سیر تحول اندیشه شهرهای جدید از آغاز قرن بیستم تا کنون .

۴- تیپ شناسی ، طبقه بندی و ارزیابی شهرهای جدید :

۴-۱- شهرهای جدید اقماری

۴-۲- شهرهای جدید مستقل

۴-۳- شهرهای جدید خوابگاهی

۴-۴- گونه های دیگر شهرهای جدید

۵- ضوابط ، مسائل و معیارها در مکان یابی شهرهای جدید :

۱- فاکتورهای طبیعی

۲- فاکتورهای انسانی

۶- ساختار داخلی شهرهای جدید (شهرهای جدید به عنوان محل زندگی)

ب : شهرهای جدید در ایران :

۱- تاریخچه پیدایش شهرهای جدید در ایران

۲- تیپ شناسی ، طبقه بندی و ارزیابی شهرهای جدید در ایران :

۱- شهرهای جدید مستقل

۲- شهرهای جدید اقماری

۳- شهرهای جدید خوابگاهی : (حومه های جدید شهری و ...)

۳- شهرهای جدید به مثابه روشی در برنامه ریزی و توسعه شهری در ایران

۴- شهرهای جدید به مثابه روشی در برنامه ریزی صنعتی ایران

۵- بررسی نمونه هایی از شهرهای جدید ایران : (ارزیابی نظریه شهرهای جدید در ایران)

کد ۲۵۹ - آموزش جغرافیا در جهان

عملی -

نظری ۲

تعداد واحد : ۲

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : ندارد

سرفصل درس :

- ۱- تعریف جغرافیا ، تاریخچه تحولات علم جغرافیا ، نگرشهای جدید در علم جغرافیا
- ۲- انواع روشهای تدریس
- ۳- اهداف و روش آموزش جغرافیا در کشورهای مختلف جهان
- ۴- اهداف و روش آموزش جغرافیا در سطوح مختلف تحصیلی ایران
- ۵- برنامه ریزی آموزشی جغرافیا در سطوح مختلف آموزشی ایران
- ۶- تنظیم و بررسی کتابهای درسی و موضوعات تدریس در مدارس و دانشگاهها
- ۷- لوازم کمک آموزشی جغرافیا

کد ۲۶۰ - جغرافیای خاک (مبانی و ایران)

عملی —

نظری ۲

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۴

پیش نیاز: مبانی اقلیم شناسی - مبانی ژئومورفولوژی (۱) و (۲)

سر فصل درس:

الف: مبانی جغرافیای خاکها

۱- مواد تشکیل دهنده خاک و اهمیت آن

۲- خواص خاک

۳- پیدایش و طبقه بندی خاکها

۴- تیپهای خاک مناطق مختلف جغرافیای جهان

۵- تغییرات و فرسایش خاک

ب: پراکندگی خاکها در ایران

۱- خاکهای مناطق خشک و نیمه خشک

۲- خاکهای مناطق کوهستانی

۳- خاکهای سواحل شمال و جنوب

کد ۲۶۱ - جغرافیای کشورهای آسیائی

تعداد واحد : ۲   نظری ۲   عملی -

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : جغرافیای سیاسی : (مبانی و ایران)

سر فصل درس :

- ۱- مقدمه : (مروری بر تعاریف ، مفاهیم بنیانی و اهمیت درس)
- ۲- تکوین کشورهای آسیائی با تاکید بر کشورهای چین ، هند و روسیه
- ۳- عوامل و ویژگیهای محیط جغرافیائی و توانهای طبیعی
- ۴- جایگاه آسیا و کشورهای مهم آسیایی نظیر چین ، روسیه و هند در نظام سیاسی و ژئوپولتیکی معاصر
- ۵- بررسی جغرافیائی نمونه هایی از کشورهای آسیایی نظیر هند ، چین و روسیه از طریق شناخت ویژگیها و عوامل زیر :
  - ۵-۱- شناخت محیط طبیعی و ویژگیهای اکولوژیکی
  - ۵-۲- ویژگیهای تاریخی و ملی
  - ۵-۳- ویژگیهای جمعیتی : تراکم و پراکندگی جمعیت ، ترکیب جمعیت ، تحرکات جمعیتی
  - ویژگیهای قومی و نژادی و ...
  - ۵-۴- جغرافیای اقتصادی
    - ۵-۴-۱- اقتصاد کشاورزی
    - ۵-۴-۲- اقتصاد صنعتی
    - ۵-۴-۳- خدمات و رفاه اجتماعی
  - ۵-۵- ساختار سیاسی و حکومت
  - ۵-۶- روابط با کشورها و جایگاه بین المللی در تئوریهای ژئوپولیتیکی معاصر
- ۶- نتیجه گیری و جمع بندی از درس

کد ۲۶۲ - شناخت مشاهیر جغرافیدانان جهان اسلام

تعداد واحد : ۲   نظری ۲   عملی -
تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : شناخت منابع و مآخذ جغرافیای ایران

هدف : آشنائی دانشجویان با ماهیت ، تعریف ، اندیشه های مشاهیر جغرافیدانان جهان اسلام و نگرش آنها به جهان .

فهرست مطالب :

۱- مبانی و سرچشمه های جغرافیای جهان اسلام :

- ریشه های دوران باستان (بین النهرین) ، ...

- موارث جغرافیایی یونان و روم باستان .

- نحوه انتقال جغرافیای دوران باستان و یونان و روم به جهان اسلام

- جغرافیای ایران پیش از اسلام و انتقال آن به جغرافیدانان ایرانی قرون اولیه اسلامی

۲- ماهیت جغرافیا و مکتب ها یا مدارس جغرافیایی جهان اسلام

- مدرسه اسلامی .

- مدرسه عربی .

- مدرسه یونانی .

- مدرسه نورمانی و سیسیل .

۳- مشاهیر جغرافیدانان جهان اسلام و متون جغرافیایی آنان :

- برداشت جغرافیایی ، روشها ، انگیزه ها و تقسیمات جغرافیا

- تقسیم بندی مطالب جغرافیائی و محتوای آن نزد هر يك از مشاهیر جغرافیدانان

جهان اسلام

- ابتکارات مشاهیر جغرافیدانان جهان اسلام در برابر جغرافیدانان یونانی و

رومیهای باستان .

۴- موارد پیشنهادی جهت بررسی مشاهیر جغرافیدانان اسلامی :

- ابوجعفر محمد بن موسی الخوارزمی ، (متوفی به سال ۲۳۲ هـ ق) ، صاحب

کتاب صورة الارض .

- ابوالقاسم عبیدالله بن خرداد به (۲۰۵ - ۳۰۰ هـ ق) ، صاحب کتاب المسالك و

الممالك (سال تالیف ۲۳۱ هـ ق)

- احمد بن ابی یعقوب (متوفی به سال ۲۹۰ هـ ق)، صاحب کتاب البلدان (سال

تالیف ۲۷۸ هـ ق)

- ابن فقیه، ابوبکر احمد بن محمد بن اسحاق همدانی (

صاحب کتاب مختصر البلدان (سال تالیف ۲۹۰ هـ ق)

- ابو علی احمد بن عمر بن رسته، صاحب اطلاق النفیسه (سال تالیف ۲۹۰ هـ ق)

- ابوالفرج قدامة بن جعفر، صاحب کتاب الخراج (سال تالیف ۳۱۶ هـ ق)

- ابواسحاق ابراهیم اصطخری (متوفی به سال ۳۴۶ هـ ق) صاحب کتاب ممالك و

ممالك (سال تالیف ۳۴۰ هـ ق). (ترجمه فارسی از قرن ۶/۵)

- ابوالحسن علی بن حسین مسعودی، صاحب کتاب التنبيه والاشراف (سال

تالیف ۳۴۴ هـ ق)

- ابن حوقل، صاحب کتاب صورة الارض (سال تالیف ۳۶۷ هـ ق) (سال نگارش

۹۸۰ میلادی)

- ابو عبدالله محمد بن احمد مقدسی (۳۲۱ یا ۳۴۴ تا ۳۸۱ هـ ق) صاحب

احسن التقاسیم فی معرفه الاقالیم (سال تالیف ۳۷۵ هـ ق)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورای عالی برنامه ریزی

برنامه آموزشی کارشناسی دبیری جغرافیا

دروس معادل پــــروژه

کد ۲۷۱ - برنامه ریزی روستائی در ایران

تعداد واحد : ۲   نظری ۱   عملی ۱

تعداد ساعت : ۵۱

پیش نیاز : مبانی جغرافیای روستائی و جغرافیای روستائی ایران

سر فصل درس :

- ۱- تعاریف و مفاهیم و اهمیت برنامه ریزی روستائی در ایران
- ۲- مروری بر دیدگاهها و روشهای توسعه روستائی با توجه خاص به ایران
- ۳- تاریخچه برنامه ریزی روستائی در ایران: مرور بر نمونه ها ، اهداف و نتایج اقداماتی که در زمینه برنامه ریزی روستائی تا کنون در ایران صورت گرفته است .
- ۴- روشهای برنامه ریزی روستائی در ایران :
  - ۴-۱- روش مکان مرکزی (تعیین مراکز خدمات روستائی)
  - ۴-۲- روش توسعه یکپارچه جامعه روستائی
  - ۴-۳- روش برنامه ریزی فیزیکی برای یک مجموعه روستائی (طرح بهسازی روستا)
  - ۴-۵- روش برنامه ریزی برای نیاز های مشخص یک روستا
- ۵- نقش جهاد سازندگی در توسعه روستائی ایران

تذکیر : در این درس دانشجویان بطور انفرادی یا گروهی روستا یا منظومه های روستائی را از مناطق مختلف ایران انتخاب و بصورت پروژه عملی مورد مطالعه قرار میدهند و نتیجه آنرا در کلاس درس ارائه میکنند .

کد ۲۷۲ - برنامه ریزی شهری در ایران

تعداد واحد : ۲   نظری ۱   عملی ۱

تعداد ساعت : ۵۱

پیش نیاز : میانی جغرافیای شهری - جغرافیای شهری ایران

سر فصل درس :

فصل اول : سوابق تاریخی

- ۱- شهر سازی و طراحی های شهری در گذر زمان
- ۲- عوامل موثر در طراحیهای شهری
- ۲-۱- دفاع (دفاع خارجی - دفاع درونی)
- ۲-۲- تامین آب
- ۲-۳- تفکیک سنتی کاربریها
- ۲-۴- تخصیصهای فضائی سنتی
- ۲-۵- تجزیه و تحلیل فضای کالبدی شهرهای سنتی ایران یا مجموعه بافت قدیم آنها
- ۲-۶- ارزیابی نقش عوامل موثر

فصل دوم : برنامه ریزی شهری در دوره جدید

- ۱- نفوذ تفکر برنامه ریزی شهری در ایران
- ۲- اقدامات دوره قاجار
- ۳- اقدامات انجام شده در دوره جدید
- ۳-۱- تعریف خیابانها و شبکه گذرگاهی
- ۳-۲- تخریب برج و بارو و دروازه ها
- ۳-۳- احداث بناهای عمومی بدنبال رشد دیوانسالاری دولتی

فصل سوم : برنامه ریزی شهری و طرح ریزی شهری در دوره اخیر

- ۱- تهیه طرحهای جامع شهری
- ۲- تهیه طرحهای هادی شهری
- ۳- تهیه طرحهای تفصیلی
- ۴- طرحهای ساماندهی شهری
- ۵- طرحهای بهسازی بافت قدیم
- ۶- طرحهای آماده سازی شهری
- ۷- طرح ایجاد نو شهرها (شهرهای جدید)

فصل چهارم : سازمانهای اجرایی و تهیه کننده طرحهای شهری

- ۱- وزارت مسکن و شهر سازی (میدان و حدود فعالیت)
- ۲- وزارت کشور (حدود و میدان فعالیت)
- ۳- شهرداریها و دفاتر فنی استانداریها
- ۴- مراجع تصویب طرحهای شهری
- ۴-۱- شورای عالی شهر سازی
- ۴-۲- شورای شهر سازی استان
- ۵- مهندسين مشاور شهرسازی و معماری

بقیه در صفحه بعد

فصل پنجم : روشهای تهیه طرحهای شهری در ایران

- ۱- تصمیم گیری و ارجاع کار
- ۲- مراحل انجام مطالعات و بررسی وضع موجود
  - ۲-۱- مطالعات محیطی و جغرافیائی
  - ۲-۲- مطالعات اجتماعی و جمعیتی
  - ۲-۳- مطالعات اقتصادی
  - ۲-۴- مطالعات کالبدی
  - ۲-۵- مطالعات زیر ساختها و شبکه تاسیسات و تجهیزات شهری
  - ۲-۶- مطالعات سازمانهای اداری و اجرائی شهری
  - ۲-۷- مطالعات زیست محیطی
  - ۲-۸- مطالعات حوزه نفوذ شهری
  - ۲-۹- مطالعات مسکن و ساختمان
  - ۲-۱۰- تهیه گزارشهای وضع موجود و تعیین افقهای زمانی و مکانی

فصل ششم : تهیه الگوی توسعه شهری

- ۱- تهیه نقشه های پایه
- ۲- انتقال اطلاعات به نقشه های پایه
- ۳- تفکیک کاربریها
- ۴- ارزیابی امکانات و محدودیتهای توسعه فضائی
- ۵- تدوین سیاستهای اجرائی مربوط به کنترل ، تعدیل و هدایت و تقویت الگوی توسعه و طراحی شهری .
- ۶- طراحی سناریوهای مختلف (ارائه الگوها)
  - ۶-۱- ارزیابی نکات قوت و ضعف گزینه ها و الگوها
  - ۶-۲- اولویت سنجی گزینه ها
  - ۶-۳- توجیه مالی و اجرائی گزینه برتر
  - ۶-۴- تدوین گزارش نهائی
  - ۶-۵- تهیه آلبوم نقشه ها

کد ۲۳۷ - مبانی کوچ و کوچ نشینی در ایران

تعداد واحد : ۲   نظر ۲   عملی -

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : ندارد

سر فصل درس :

۱- مباحث عمومی :

۱-۱- تعاریف و مفاهیم کوچ و کوچندگی

۲-۱- روش مطالعه در کوچ و کوچ نشینی

۳-۱- شیوه های معیشت کوچندگی در جهان

۴-۱- منشاء و سیر تحولات کوچندگی در جهان

۵-۱- عوامل جغرافیایی و معیشت کوچندگی

۶-۱- تیپ بندی کوچندگی (تطور کوچندگی)

۷-۱- توزیع جغرافیایی کوچندگی

۲- کوچ نشینی در ایران :

۱-۲- محیط طبیعی ایران و مساله کوچندگی

۲-۲- جمعیت کوچنده ایران و توزیع جغرافیایی آن

۳-۲- مبانی تاریخی کوچندگی در ایران

۴-۲- مبانی اقتصادی کوچندگی در ایران (دام، نیروی انسانی، مرتع، فعالیت)

۵-۲- سیاست های استعماری و مسائل کوچ و کوچندگی در ایران

۶-۲- مسکن عشایر کوچنده در ایران

۷-۲- ابزار کار سنتی کوچندگان

۸-۲- بررسی دیدگاهها و سیاستها در زمینه کوچ و کوچ نشینی در جمهوری اسلامی ایران

۹-۲- نتیجه گیری در زمینه رابطه توسعه زندگی عشایر و برنامه های توسعه مملکتی

کد ۲۴۰ - اقلیم ایران

تعداد واحد : ۲   نظری ۲   عملی -

تعداد ساعت : ۳۴

پیش نیاز : مبانی اقلیم شناسی و آب و هوا ی کره زمین

سر فصل درس :

ویژگیهای استثنائی آب و هوای ایران ، عوامل کنترل کننده اقلیم ایران : تابش خورشید ، عوامل موثر در تابش مانند زاویه تابش ، مدت ، تابش جو، ناهمواریها موقعیت نسبی ایران بین سرزمینهای مجاور مانند سیبری و اقیانوس هند و بیابانهای افریقا و عربستان و دریای مدیترانه گردش عمومی جو عمدتاً (شامل اغتشاشات غربی مانند موجهای کوتاه و بلند بادهای غربی، سیکلونها، توده های هوا .

پراکندگی عناصر اقلیمی در ایران : بارش مکانیسمهای صعود و منابع رطوبت

پراکندگی مکانی دما ، عوامل موثر و تغییرات مکانی

فشار و بادهای محلی

طبقه بندی آب و هوایی ایران

کار عملی : هر دانشجو پروژه ای بر اساس آمار آب و هوایی يك منطقه

انجام خواهد داد که نمره آن حدود $\frac{1}{7}$ نمره کل درس میباشد .

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۲/۲۶۶۲

بسم الله

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

دستورالعمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳

- ۱- گروه‌های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند براساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی مؤسسه ذی ربط و با رعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
  - ۳-۱: واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
  - ۳-۲: برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدها تا سقف دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد و برای دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
  - ۳-۳: آن دسته از دانشجویانی که در جدول بند ۳-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:
    - الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجویان، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشد، پذیرفته می‌شود.
    - ب: در سبانی که در برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجویان در سبانی قبلاً گذرانده است، براساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارد.
    - ج: گذراندن در سبانی از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویانی که آن درس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.
    - د: برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کایه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

مقرر در جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳ در مورد دستورالعمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد تصحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا جاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و
رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمایید به واحدهای مجری ابلاغ نمایند.

سید محمد کاظم نائینی

د. ا. ا. عالی برنامه ریزی

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳

شماره ۷۳/۳۶۴۹

پیوست

بسم الله

جمهوری اسلامی ایران
ارت فرهنگ آموزش عالی

حداقل و حداکثر واحدهای درسی در مقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۲/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۲/۱۱/۹)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری ویرنایمهای آموزشی، حذف دروس ناموفق و واحدهای غیر ضروری و انجام شاخهها در بعضی از رشتههای تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد این مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو میگردند.

۱- دورههای کارشناسی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد
۲- دورههای کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشتههای مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳- دورههای کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد

۴- دورههای کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختیاری به پایان نامه دارد).

۵- دورههای کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶- دورههای دکتری Ph.D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۳۰ واحد میتواند اختیاری به رساله داشته باشد،
در این صورت:

الف: گروههای برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامههای مصوب رشتههای مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضروری، سقف واحدها را در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقلیل واحدها و برنامههای جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۲-۷۳ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۲ نیز میتوانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند، در این صورت تطبیق واحدها و دروس با برنامههای جدید حسب مورد برعهده شورای آموزشی گروه یا کمیته تحمیلات تکریمی مؤسسه ذیربط است.

رای صادره جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی در خصوص تقلیل واحدهای درسی در مقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به مرحله اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد مرتضی هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

(امضاء)

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمد کاظم نائینی

مدیر شورای عالی برنامه ریزی